

Ressurser og resultater innenfor rettsvitenskapelig forskning

Hebe Gunnes
Gunnar Sivertsen

Arbeidsnotat 17/2013

Arbeidsnotat 17/2013

Utgitt av Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning
Adresse PB 5183 Majorstuen, NO-0302 Oslo. Besøksadresse: Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Oppdragsgiver Norges Forskningsråd
Adresse Postboks 2700 St. Hanshaugen, 0131 Oslo

www.nifu.no

Forord

Dette arbeidsnotatet er utarbeidet etter avtale med Norges forskningsråd, hvor initiativet kommer fra Justis- og beredskapsdepartementet. Notatet inneholder oppdatert statistikk om strukturelle rammevilkår for de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene som ble evaluert av Forskningsrådet i 2009. Det presenterer statistikk om forskerpersonale og FoU-utgifter til rettsvitenskapelig forskning, herunder rekruttering, avlagte doktorgrader og hvilke kilder som finansierer forskningen. I tillegg inneholder arbeidsnotatet en analyse av vitenskapelig publisering på feltet, med fokus på internasjonal publisering. NIFU har tidligere levert en kommentert figur- og tabellsamling med oppdatert statistikk for perioden 2009-2011. Oversiktene er inkludert i arbeidsnotatet, sammen med personaltall for 2012.

Hebe Gunnes har vært prosjektleder og har skrevet kapitlene en til tre. Gunnar Sivertsen har utført analysene av vitenskapelig publisering i kapittel fire. Bjørn Magne Olsen og Hebe Gunnes har utarbeidet mesteparten av det statistiske materialet i kapittel to og tre, med unntak av tallgrunnlaget om doktorgrader i rettsvitenskap i kapittel 2.2, som er utarbeidet av Terje Bruen Olsen. Susanne Sundnes og Terje Bruen Olsen har bidratt med kommentarer underveis i utarbeidelsen av arbeidsnotatet.

Oslo, 12. desember 2013

Susanne Sundnes
Forskningsleder

Hebe Gunnes
Seniorrådgiver

Innhold

Sammendrag	7
1 Innledning	11
1.1 Formål og bakgrunn.....	11
1.1.1 Definisjoner og avgrensninger	11
1.1.2 De rettsvitenskapelige fagmiljøene	12
1.2 Datakilder og metode.....	13
1.3 Arbeidsnotatets oppbygging	13
2 Menneskelige ressurser innenfor rettsvitenskap	15
2.1 Rekruttering til rettsvitenskapelig forskning	15
2.1.1 Høyere grads kandidater i rettsvitenskap	15
2.1.2 Rekruttering til forsknings- og utdanningsinstitusjoner	17
2.2 Doktorgrader i rettsvitenskap	19
2.3 Forskere innenfor rettsvitenskap.....	21
2.3.1 Rettsvitere ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter	21
2.3.2 Forskerpersonale ved de rettsvitenskapelige miljøene	23
3 FoU-utgifter innenfor rettsvitenskap	30
3.1 Universiteter og høyskoler	30
3.2 Fridtjof Nansens institutt	33
3.3 Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning	34
4 Vitenskapelig publisering i rettsvitenskap	37
Referanser	41
Vedlegg	43
Tabelloversikt	62
Figuroversikt	63

Sammendrag

Evalueringen av rettsvitenskap i 2009 kartla norsk rettsvitenskapelig forskning utført ved sentrale forskningsmiljøer, vurdert ut fra en internasjonal standard. Styrker og svakheter ved miljøene ble identifisert, og tiltak for å fremme kvalitet ble foreslått, med en videreutvikling av den rettsvitenskapelige forskningen som mål. Det er nå behov for å oppdatere kunnskapsgrunnlaget for rettsvitenskapelig forskning i Norge, sett i lys av resultatene av og anbefalinger i evalueringen.

Evalueringspanelet konkluderte med at «den rettsvitenskapelige forskningen (i Norge) er imidlertid generelt sett av god kvalitet og på høyde med hva som presteres i de fleste andre, herunder nordiske, rettsvitenskapelige miljøer» (Forskningsrådet 2009:112-113), og at den norske rettsvitenskapelige forskningen har «meget stor innflytelse og relevans» for politikktutforming. Panelet konkluderte også med at selv om norsk rettsvitenskapelig forskning er fullt på høyde med andre nasjoners forskning trengs å gjøre grep for å tilpasse seg de de endringsprosessene som finner sted i form av økning av overnasjonal lovgiving og regelverksutvikling samt den stadig økende rettsliggjøringen av samfunnet.

Evalueringspanelet mente at det var rom for forbedringer gjennom interne beslutninger ved institusjonene. Blant evalueringspanelets anbefalinger var økt publiseringsaktivitet for det fast ansatte forskerpersonalet, større fokus på internasjonalisering, blant annet gjennom utvekslingsopphold for stipendiater, at stipendiater og andre juniorer ble bedre inkludert i fagmiljøene, samt at likestilling settes høyere på dagsorden ved rekruttering. I tillegg ser evalueringspanelet et behov for ytterligere ressurser for å styrke rettsvitenskapelig forskning relatert til de nevnte endringsprosessene.

I dette arbeidsnotatet presenterer vi oppdatert statistikk om de strukturelle rammene rundt rettsvitenskapelig forskning i Norge, gjennom å beskrive trekk ved forskerpersonalet og rekruttering til forskning, FoU-utgifter og publisering på feltet.

Hovedfunnet er at det ikke har skjedd noen store endringer i de strukturelle rammene rundt den rettsvitenskapelige forskningen i perioden 2007 til 2012. Tallene i dette arbeidsnotatet viser at antall publikasjonspoeng har vært svært stabilt i perioden 2008 til 2012. Andelen publikasjoner i internasjonale kanaler har også vært relativt stabil, selv om den har vokst merkbart i enkelte miljøer. Andelen kvinner blant fagpersonalet innenfor rettsvitenskap har økt litt, men kvinneandelen på toppnivå er fremdeles lavere innenfor rettsvitenskap enn for øvrige samfunnsvitenskapelige fag. Basisbevilgningene til de rettsvitenskapelige miljøene har økt i perioden 2007 til 2011, det samme har antall stillinger finansiert over basisbevilgningen. Eksterne midler viser også vekst, mens omfanget av eksternt finansiert forskerpersonale har gått litt ned fra 2007 til 2012.

Antall høyere grads kandidater i rettsvitenskap har økt de siste ti årene

I overkant av 10 000 kandidater med høyere grad i rettsvitenskap er uteksaminert i perioden 2000 til 2012. Antallet har økt fra om lag 600 i bunnåret 2004, til over 900 i 2011. Kvinnene var i flertall blant kandidatene i hele perioden.

I perioden 1995 til 2012 har 244 personer avlagt doktorgrad på det rettsvitenskapelige feltet. I 1995 disputerte 6 personer ved et av landets juridiske fakulteter, mens antallet var økt til 28 i toppåret 2008. Antallet disputaser har deretter sunket noe, og har i 2011 og 2012 ligget rundt 15 personer per år. Over 80 prosent av doktorandene på feltet hadde rettsvitenskapelig grunnutdanning.

Kvinnelige doktorander utgjorde en tredjedel i begynnelsen av perioden, mens det i den siste treårsperioden har vært 49 prosent kvinner blant doktorandene.

Doktorandene var i gjennomsnitt to år yngre i siste del av perioden enn i begynnelsen. Dette har sannsynligvis sammenheng med omleggingen av grunnutdanningen innenfor rettsvitenskap, som nå er ett år kortere enn tidligere, samt omlegging av forskerutdanningen for å bedre gjennomstrømningen av doktorander.

Antall rettsvitere ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter øker

I alt 605 personer med rettsvitenskapelig grunnutdanning var registrert med stilling ved et universitet, en høyskole eller et forskningsinstitutt i 2012. Av disse var to tredjedeler tilsatt i forsker- eller faglige stillinger og en tredjedel i administrativ stilling.

Antall rettsvitere med utdanning fra utlandet viser en svak økning fra 2009 til 2012.

Sammensetningen av forskerpersonalet ved de rettsvitenskapelige miljøene er i endring

Om lag 400 personer var i 2012 tilsatt som forsker eller i faglig stilling ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene, det vil si de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø, samt Institutt for regnskap, revisjon og jus ved Handelshøyskolen BI og Fridtjof Nansens institutt.

71 prosent av dette personalet hadde rettsvitenskapelig grunnutdanning, mot 76 prosent i 2009. Samtidig hadde andelen av forskerpersonalet med doktorgrad økt fra 67 prosent i 2009 til 71 prosent i 2012.

Kvinnene utgjorde 38 prosent av forskerne/det faglige personalet innenfor rettsvitenskap i 2012, en økning på tre prosentpoeng fra 2007. På professornivå var imidlertid kvinneandelen kun 25 prosent.

Gjennomsnittsalderen blant forskerpersonalet ved de rettsvitenskapelige miljøene var 44 år både i 2009 og 2012. For toppstillingene har gjennomsnittsalderen økt med to år i perioden, mens den har gått ned tilsvarende for mellomstillingene (fra 45 til 43 år) og er uendret for stipendiatene (34 år).

Andelen eksterne midler øker

Driftsutgifter til FoU innenfor rettsvitenskap ved universiteter og høyskoler har hatt en gjennomsnittlig årlig realvekst på 4,8 prosent mellom 2007 og 2011. Tilsvarende vekst for basisbevilgningene i perioden har vært på 2,8 prosent. Dette medfører at basisbevilgningenes andel av driftsutgifter til FoU har gått ned fra 55 prosent i 2007 til 51 prosent i 2011.

Midler fra departementer og underliggende enheter er den nest viktigste finansieringskilden for rettsvitenskapelig forskning ved UoH-institusjonene, og disse midlene har økt betydelig fra 2005 til 2011. Dette har sammenheng med at det er få rettsvitere i instituttsektoren, slik at departementenes forskningsoppdrag i stor grad utføres av universitetsmiljøene.

Finansiering fra utlandet, inkludert EU, har gått ned fra fem prosent av driftsutgiftene i 2005 til en prosent i 2011. For et forskningsfelt med anbefalinger om fokus på internasjonalisering er dette et klart negativt utviklingstrekk.

Forskningsrådet bevilget 74,8 mill. kr til søknader til rettsvitenskapelig forskning i perioden 2008-2012. Av dette gikk 31 prosent til frittstående prosjekter, 25 prosent til handlingsrettede programmer og 15 prosent til strategisk institusjonsstøtte.

Antall publiseringspoeng i rettsvitenskap øker ikke

I perioden 2008-2012 produserte de rettsvitenskapelige miljøene 3 560 publiseringspoeng. Antallet har vært relativt stabilt i perioden, med 2008 som toppår med 800 publikasjonspoeng.

Andelen av publikasjonene som har vært publisert i internasjonale kanaler har ligget rundt en tredjedel i perioden 2008 til 2012. Det er imidlertid store forskjeller mellom enhetene, hvor Norsk senter for menneskerettigheter har hatt den høyeste andelen internasjonal publisering de siste fem årene med rundt tre fjerdedeler.

At verken antall publikasjoner eller andelen publikasjoner i internasjonale publikasjonskanaler innenfor rettsvitenskap øker, gjør at rettsvitenskap skiller seg fra øvrige samfunnsvitenskapelige fag.

For øvrig er det vanlig i de fleste land at andelen nasjonal publisering er høy innenfor rettsvitenskap.

1 Innledning

Dette arbeidsnotatet presenterer en oversikt over de menneskelige ressursene innenfor rettsvitenskapelig forskning i perioden 2009 til 2012, både i form av uteksaminerte høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskap og kriminologi, antall doktorgrader som avlegges på feltet og personer som deltar i FoU ved de rettsvitenskapelige miljøene, samt forskerpersonale med grunnutdanning i rettsvitenskap. Vi vil også se på de økonomiske rammebetingelsene for forskningen i form av FoU-utgifter. Analysen omfatter en oppdatering av statistikk om de strukturelle rammebetingelsene som inngikk i evalueringen av rettsvitenskap i 2009 (Forskningsrådet 2009), men presenterer også nye tall og analyser. I tillegg inngår en analyse av publiseringsaktiviteten ved de rettsvitenskapelige miljøene, med fokus på internasjonal publisering.

Oppsummering av status for rettsvitenskapelig forskning er også interessant i lys av «Krafftaket for juridisk forskning». Dette var et samarbeid mellom Justis- og beredskapsdepartementet, de tre juridiske fakultetene og Norges forskningsråd for å styrke forskning om rettsvitenskap. Bakgrunnen for Krafftaket var blant annet utfordringer med rekruttering til juridisk forskning på en del fagområder, både basisfagene og nye rettsområder, og forskningsbehov knyttet til internasjonalisering av retten.

1.1 Formål og bakgrunn

Formålet med dette arbeidsnotatet er å bidra til kunnskapsgrunnlaget om rettsvitenskapelig forskning i Norge gjennom å vise utviklingen i rettsvitenskapelig forskning. Dette gjøres gjennom å oppdatere statistikk om de strukturelle rammebetingelsene for forskningen på feltet fra og med 2009.

1.1.1 Definisjoner og avgrensninger

Rettsvitenskap, også kalt jus eller juss eller jura, er læren om rettsregler og juridisk metode. Rettsvitenskap omfatter juridisk grunnutdanning, men også kriminologi, rettssosiologi og forvaltningsrett. Juristutdanningen er et profesjonsstudium som tilbys ved tre av landets universiteter, henholdsvis i Oslo, Bergen og Tromsø. De samme lærestedene tilbyr også doktorgradsutdanning i rettsvitenskap.

Oversikter over personer og FoU-utgifter¹ innenfor rettsvitenskap er avgrenset til enhetene som var inkludert i evalueringen i 2009, det vil si de juridiske fakultetene ved universitetene i Oslo, Bergen og Tromsø, Institutt for regnskap, revisjon og jus ved Handelshøyskolen BI og Fridtjof Nansens Institutt. Forarbeidene til evalueringen (Klitkou og Langfeldt 2009) identifiserte sentrale miljøer innenfor rettsvitenskap og kriminologi i Norge. Her ble vitenskapelige publikasjoner på feltet kartlagt, både i nasjonale og internasjonale kanaler. Antall vitenskapelig/faglig ansatte ved miljøer som publiserte på

¹ FoU-begrepet er nærmere beskrevet i vedlegg 1.

feltet, samt andelen av disse i førstestilling, ble også lagt til grunn for å avgjøre hvilke miljøer som kunne regnes som sentrale innenfor rettsvitenskap og kriminologi i 2009.

1.1.2 De rettsvitenskapelige fagmiljøene

Det har kun vært små organisatoriske endringer knyttet til de rettsvitenskapelige miljøene mellom 2009 og 2011/2012, slik at enhetene stort sett fremstår som de samme som i statistikkgrunnlaget som ble presentert i evalueringen. Senter for europarett² er nå imidlertid sterkere integrert i Nordisk institutt for sjørett, og presenteres dermed ikke som en egen enhet i denne analysen, slik det ble gjort i evalueringen.

Universitetet i Oslo: Det juridiske fakultet er ett av de fire opprinnelige fakultetene ved Universitetet i Oslo, og ble grunnlagt i 1811. Det er inndelt i Institutt for kriminologi og rettssosiologi, Institutt for offentlig rett, Institutt for privatrett, Nordisk institutt for sjørett og Norsk senter for menneskerettigheter. I tillegg er følgende enheter underlagt instituttene: Senter for europarett, Senter for rettsinformatikk, Avdeling for forvaltningsinformatikk. Fakultetet hadde i 2013 også et senter for fremragende forskning (SFF), PluriCourts - Senter for forskning om internasjonale domstolars legitimitet, underlagt Institutt for offentlig rett. Flere fagfelt sorterer innunder dette fakultetet, herunder tradisjonelle rettsdogmatiske fag, rettssosiologi, kriminologi, rettsøkonomi og rettsinformatikk. Fakultetet hadde 4 260 studenter høsten 2012 og 300 ansatte, hvorav i overkant av 200 i forsker-/faglig stilling (ekskl. II-stillinger).

Universitetet i Bergen: Juridisk fakultet ble etablert i 1980, etter at det juridiske studiet hadde vært organisert ved andre fakulteter fra 1969. Fakultetet er ikke inndelt i underenheter. Juridisk fakultet i Bergen er blant de ledende forskningsmiljøene i Norden innen strafferett, straffeprosess og politirett. Fakultetet hadde 2 150 studenter høsten 2012 og i overkant av 100 ansatte, hvorav 75 i forsker-/faglig stilling (ekskl. II-stillinger).

Universitetet i Tromsø: Institutt for rettsvitenskap ble opprettet i 1987 og ble til Det juridiske fakultet etter en omorganisering i 1997. Høsten 1984 startet Institutt for fiskerifag opp med undervisning i 1. avdeling jus, etter Bergensmodellen. Dette ble bygd videre ut i de påfølgende årene, og de første studentene ble uteksaminert som cand.jur. høsten 1989. Fakultetet har tre hovedsatsingsområder på doktorgradsprogrammet: same- og urfolksrett, miljø- og havrett i nordområdene og fiskerirett. Fakultetet hadde 620 studenter høsten 2012 og i underkant av 70 ansatte, hvorav nesten 50 i forsker/faglig stilling (ekskl. II-stillinger).

Handelshøyskolen BI: Institutt for regnskap, revisjon og jus har eksistert i sin nåværende form siden 1998, og tilbyr blant annet bachelorstudier i økonomi og forretningsjus. Instituttet tilbyr også management programmer innenfor personal- og arbeidsjus, selskaps- og næringsbeskatning, skatteprosess, internasjonal skatterett og arbeids- og elevrett for skoleledere. Forskingen på det juridiske feltet er konsentrert om næringsrelatert jus. Siden Handelshøyskolen BI ikke har eget doktorgradsprogram i rettsvitenskap samarbeides det både med Handelshøyskolen i København (CBS), UiO og UiT om stipendiatene. Instituttet hadde i overkant av 50 ansatte i forsker-/faglig stilling (ekskl. II-stillinger).

Fridtjof Nansens institutt (FNI) er «forskningsarmen» til Fridtjof Nansen-stiftelsen på Polhøgda som ble opprettet i 1958 for å drive forskning innen Fridtjof Nansens interesseområder. Instituttets hoveddisipliner er statsvitenskap og folkerett, og havrett og havpolitikk er et av seks kjerneområder for FNIs forskning. FNI er det eneste norske forskningsinstituttet som driver rettsvitenskapelig forskning av et visst omfang. Instituttet hadde ca. 30 ansatte i forskerstilling i 2012.

² Dette er i tråd med evalueringens anbefalinger, som anbefalte at miljøene hadde en «kritisk minstestørrelse» (Forskningsrådet 2009:114).

1.2 Datakilder og metode

Analysene bygger på tilgjengelig databasemateriale ved NIFU. Under gis en redegjørelse for databasene som data er hentet fra.

Forskerpersonalregisteret er en individbasert database som inneholder opplysninger om forskere og faglig personale som deltar i FoU (forskning og utviklingsarbeid) ved universiteter og høyskoler, forskningsinstitutter og andre institusjoner med FoU, samt leger og forskerpersonale som deltar i FoU ved helseforetakene.³ Registeret inneholder opplysninger om kjønn, alder, stilling, stillingsprosent og arbeidssted, det vil si lærested, fakultet, institutt og fagtilknytning, i tillegg til utdanning av høyere grad (herunder også utdanningsfag⁴, utdanningssted og utdanningsår) og doktorgrad.

Forskerpersonalregisterets data om utdanning er hentet fra lærestedenes personalregistre, samt NIFUs Akademikerregister. *Akademikerregisteret* inneholder alle avlagte grader på hovedfag- og masternivå i Norge. Det gir opplysninger om grad (NUS-kode), utdanningssted og utdanningsår. I tillegg finnes opplysninger om kandidatens kjønn og alder på eksamenstidspunktet.

Doktorgradsregisteret er et individbasert register som inneholder opplysninger om alle som har avlagt en doktorgrad i Norge. Registeret oppdateres to ganger i året og inneholder opplysninger om kjønn, alder, statsborgerskap, type doktorgrad, år og sted for avlagt doktorgrad, samt hvilket fagområde doktorgraden er avlagt innenfor. Merk at kodingen av doktorgrader i rettsvitenskap og kriminologi er basert på kandidatens fakultetstilhørighet.

Detaljert *FoU-statistikk* for universiteter og høyskoler utarbeides annethvert år.⁵ Sist tilgjengelige år er 2011. For instituttsektoren utarbeides FoU-statistikk hvert år, og 2012 er sist tilgjengelige år. Imidlertid presenteres ikke FoU-statistikk for enkeltinstitutter, og vi vil derfor benytte nøkkeltall for Fridtjof Nansens institutt (FNI) fra Forskningsrådets institutttrapportering til å beskrive finansieringsmønstre, slik det for øvrig ble gjort i evalueringsrapporten.

Datakilden for *publiseringsanalysene* er Database for statistikk om høyere utdanning (DBH ved NSD). Data for vitenskapelig publisering er bearbeidet ved NIFU med tanke på faginndeling. Innrapporteringen dekker all publisering i kanaler som vurderes som vitenskapelig, enten publiseringen er i bokform eller i tidsskrifter. DBH dekker ikke instituttsektoren, derfor er Fridtjof Nansens Institutt ikke med i undersøkelsen.⁶

1.3 Arbeidsnotatets oppbygging

Innledningsvis i arbeidsnotatet har vi gjort rede for formål og bakgrunn for arbeidsnotatet, samt noen definisjoner og avgrensninger. Vi har også presentert de sentrale enhetene som utgjør det rettsvitenskapelige forskningsmiljøet ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter i Norge.

I kapittel 2 vil vi gjennomgå de menneskelige ressursene innenfor rettsvitenskap, ved å se nærmere på antall uteksaminerte kandidater, antall doktorgradsdisputaser, rettsvitere i forskningssystemet og personale ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene. Vi vil primært se på perioden 2009 til 2012, men presenterer også noen lange tidsserier som går tilbake til 1995.

³ Opplysninger om forskerpersonalet samles inn per 1. oktober og innhentes direkte fra de forskningsutførende enhetenes sentrale administrasjoner. Forskerpersonalregisteret går tilbake til 1960-tallet, og er tilgjengelig elektronisk fra 1977. Det ble oppdatert hvert andre år (oddetallsår) frem til 2007, deretter årlig. Sist tilgjengelige årgang er 2012.

⁴ Der en person har flere utdanninger av høyere grad, vil den sist avlagte graden være registrert i Forskerpersonalregisteret. Dette innebærer at noen jurister med etterutdanning innenfor for eksempel økonomi, vil være registrert med økonomisk utdanning.

⁵ Metode for den FoU-statistiske undersøkelsen er gjengitt i vedlegg II.

⁶ En mulig datakilde her er CRISStin, men NIFU har ikke fått tilgang på detaljerte data fra denne databasen.

Kapittel 3 tar for seg de økonomiske rammene rundt den rettsvitenskapelige forskningen. Vi vil se nærmere på omfanget av FoU-utgifter innenfor rettsvitenskap, samt finansieringskilder for denne forskningen.

Publisering ved de rettsvitenskapelige miljøene er tema i kapittel 4. Her vil vi spesielt fokusere på internasjonal publisering.

Arbeidsnotatet inneholder også en fylldig vedleggsdel, hvor tallgrunnlaget for de viktigste figurene gjenfinnes. Tabeller og figurer i en tidligere tabellsamling, og som ikke er brukt i løpende tekst, er også gjengitt her. I tillegg inneholder vedleggsdelen detaljert oversikt over doktorgradsproduksjonen ved de tre universitetene som tilbyr PhD-utdanning i rettsvitenskap, samt oversikter over publiseringskanaler for rettsvitenskapelig forskning.

2 Menneskelige ressurser innenfor rettsvitenskap

Dette kapitlet er tredelt. Vi vil først ta for oss rekruttering til rettsvitenskapelig forskning gjennom å se på hvor mange høyere grads kandidater i rettsvitenskap som uteksamineres i Norge årlig, og hvor stor andel av disse som går inn i jobber i akademien. Vi vil også undersøke hvor mange som blir forskere. Deretter ser vi nærmere på avlagte doktorgrader i rettsvitenskap i perioden 1995-2012 og kjennetegn ved doktorandene på feltet. Siste del tar for seg forskerpersonalet på det rettsvitenskapelige feltet. Vi vil presentere en oppdatert oversikt over rettsvitere ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, samt stillingsstrukturer ved de rettsvitenskapelige miljøene i 2009, 2011 og 2012.

2.1 Rekruttering til rettsvitenskapelig forskning

I dette delkapitlet ser vi nærmere på antall høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskap i perioden 2000 til 2012 ved de tre norske universitetene som tilbyr dette studiet: Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø. Deretter undersøker vi i hvilken grad disse rekrutteres til universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, og hvilke stillinger de innehar. Dette sees i sammenheng med tilsvarende rekrutteringsmønstre for andre fagfelt.

2.1.1 Høyere grads kandidater i rettsvitenskap

Det juridiske studiet var før Kvalitetsreformen normert til seks år, og ledet frem til graden cand. jur. Etter Kvalitetsreformen⁷ er studiet i rettsvitenskap en integrert mastergrad som tar fem år. De siste cand. jur. i Norge ble uteksaminert våren 2007, mens de første kandidatene med master i rettsvitenskap var ferdige i 2004. Flere andre mastergrader på det rettsvitenskapelige feltet ble innført med Kvalitetsreformen, herunder Master of Laws i henholdsvis Public International Law, Information and Communication technology law (begge disse tildeles ved UiO) og Maritime Laws/Laws of the sea (tildeles ved UiO og UiT). I tillegg tilbyr Universitetet i Oslo mastergrad i retts sosiologi og forvaltningsinformatikk. Cand. polit. i kriminologi ble tildelt ved Universitetet i Oslo frem til 2007, men denne graden ble med Kvalitetsreformen erstattet av mastergrad i kriminologi. Kandidater med disse gradene er alle inkludert i tabell 2.1.

⁷ St.meld. nr. 27 (2000-2001): Gjør din plikt - Krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning.

Tabell 2.1 Høyere grads kandidater i juridiske fag 2000-2012 etter lærested.

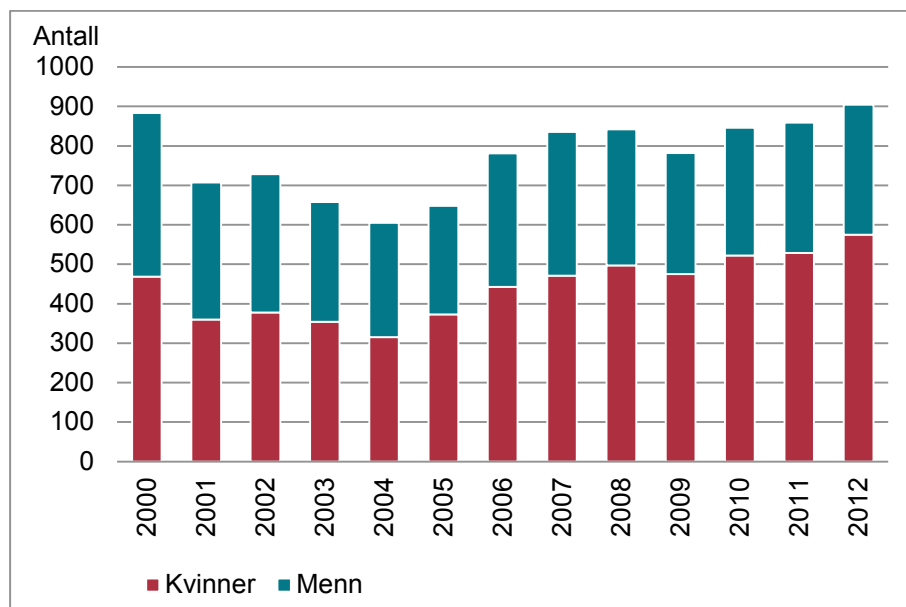
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Universitetet i Bergen	193	196	217	197	173	185	238	206	246	241	239	240	307
Universitetet i Oslo	649	457	475	421	383	420	465	564	516	472	534	560	518
Universitetet i Tromsø	41	54	36	40	49	43	78	65	80	69	73	59	79
Sum	883	707	728	658	605	648	781	835	842	782	846	859	904

Kilde: NIFU, Akademikerregisteret

Totalt er 10 100 høyere grads kandidater, det vil si cand. jur. og master i rettsvitenskap, uteksaminert i perioden 2000 til 2012. Litt over halvparten av disse er uteksaminert fra Universitetet i Oslo.

Antallet høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskap var høyest i 2012, med 2000 som året med nest høyest antall kandidater. Antallet gikk kraftig ned fra 2000 til bunnåret 2004, før det økte igjen frem til 2008. Dette kan delvis ha sammenheng med omleggingen av det juridiske studiet i forbindelse med Kvalitetsreformen og overlapp mellom de to ordningene i perioden 2003-2007. Kandidatopptaket har imidlertid vært stabilt i perioden, og det antydes at «bølgedalen» kan skyldes at en lavere interesse for juridiske studier på slutten av 1990-tallet medførte at færre studenter fullførte studiet i denne perioden (Børing et. al. 2012:12).

Mens antall høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskap har gått ned med i overkant av 100 ved Universitetet i Oslo fra 2000 til 2012, har antallet økt både ved Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø. Universitetet i Oslo reduserte i 2009 opptaket av nye jusstudenter ved juridisk fakultet med 200 studieplasser, som følge av at man mente at manglende bevilgninger over flere år hadde ført til for dårlig faglig kvalitet, noe som gjenspeiles i gjennomføringsgrad og antall ferdige kandidater (Børing et al 2012:13).

Figur 2.1 Høyere grads kandidater i juridiske fag 2000-2012 etter kjønn.

Kilde: NIFU, Akademikerregisteret

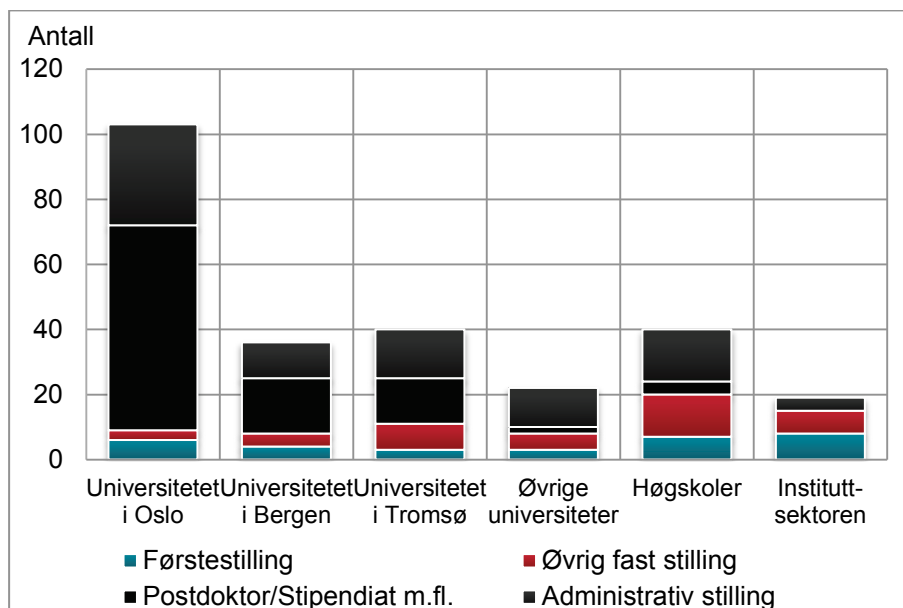
Kvinnene utgjorde 57 prosent av høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskap i perioden 2000 til 2012. Kvinneandelen har steget fra 51 prosent i 2001 til 64 prosent i 2012, se figur 2.1. Fra å ha en relativt jevn kjønnsfordeling blant kandidatene på begynnelsen av 2000-tallet, er nå nesten to tredjedeler kvinner. Ser vi på antall registrerte studenter innenfor juridiske fag i DBH⁸, har kvinneandelen ligget på 64-65 prosent de siste årene, slik at vi kan forvente at andelen kvinnelige kandidater holder seg stabil de nærmeste årene.

Figur 2.1 viser for øvrig at «bølgedalen» på midten av 2000-tallet gjaldt både for kvinner og menn. Antall kvinnelige kandidater har økt relativt jevnt i fra 2004 til 2012, mens antall mannlige kandidater har hatt en svakere vekst, og i noen perioder faktisk gått ned.

2.1.2 Rekruttering til forsknings- og utdanningsinstitusjoner

Av 10 100 høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskap og kriminologi som var ferdige i perioden 2000-2012 var 260 tilsatt ved et universitet, et helseforetak eller et forskningsinstitutt i 2012. Dette tilsvarer tre prosent av kandidatene i perioden, og innebærer at kun en liten andel av de rettsvitenskapelige kandidatene blir tilsatt ved disse institusjonene. Børing et. al. (2012) viser at over 40 prosent av juristene som var sysselsatt i Norge i 2008, var tilsatt i offentlig administrasjon, mens 33 prosent var sysselsatt i privat sektor innenfor eiendomsdrift, utleievirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting. Om lag 3,5 prosent var tilsatt innenfor undervisning, hvor universiteter og høgschooler inngår. Det er ikke unaturlig at nyutdannede høyere grads kandidater i rettsvitenskap følger samme sysselsettingsmønster som den totale populasjonen av jurister. Imidlertid kan det komme endringer i sysselsettingsmønsteret i tråd med at en større andel av kandidatene er kvinner, og kvinner i større grad søker mot stillinger i det offentlige (Norges juristforbund 2011).

Figur 2.2 Høyere grads kandidater i rettsvitenskap i perioden 2000-2012 etter institusjon¹ og stillingstype² i 2012.

¹Øvrige universiteter omfatter universiteter uten rettsvitenskapelig utdanning, samt universitetssykehus.

²Førstestilling omfatter professor, førsteamanuensis, dosent og førstelektor, samt forsker 1 og forsker 2 i instituttsektoren. Øvrig fast stilling omfatter amanuensis, universitets- og høgschoollektor og spesialiststillinger tilknyttet profesjonsutdanningene, samt forsker 3 i instituttsektoren. Postdoktor/stipendiat omfatter også forskere tilsatt på prosjekt ved universitetene og vitenskapelige assistenter.

Kilde: NIFU

⁸ Database for høyere utdanning som driftes av Norsk Samfunnsvitenskapelig datatjeneste (NSD).

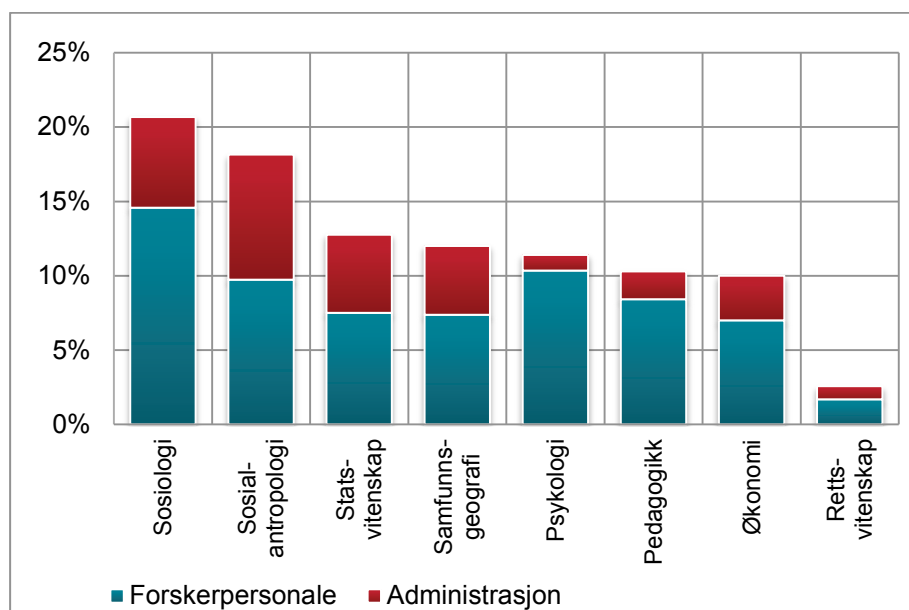
Av de 260 kandidatene med grunnutdanning i rettsvitenskap som var tilsatt ved en forsknings- eller utdanningsinstitusjon i 2012, var to tredjedeler i forskerstilling, mens de øvrige innehadde en administrativ stilling. Langt de fleste var tilsatt ved et universitet, se figur 2.2.

Om lag 40 prosent av rettsviterne var tilsatt i en midlertidig stilling som stipendiat, postdoktor eller forsker på prosjekt. 12 prosent hadde oppnådd førstestilling, det vil si professor, førsteamanuensis, dosent eller førstelektor, mens 15 prosent var tilsatt i øvrige faste stillinger.

To tredjedeler av de rettsvitenskapelige kandidatene ved forsknings- og undervisningsinstitusjonene (171 personer) var tilsatt i forskerstilling, de øvrige i administrative stillinger (89 personer).

Sammenlignet med hvor stor andel av høyere grads kandidater fra andre samfunnsvitenskapelige fag som har sitt arbeidssted ved en utdannings- eller forskningsinstitusjon var andelen jurister svært lav, kun tre prosent. Høyest andel av høyere grads kandidater ved forskningsinstitusjonene i 2012 finner vi blant sosiologer, sosialantropologer, statsvitere og samfunnsgeografer, se figur 2.3. Høyest andel som går inn i forskerstillinger hadde sosiologi, psykologi, sosialantropologi og pedagogikk. Tallene for høyere grads kandidater innenfor økonomi ved forsknings- og utdanningsinstitusjonene som går inn i forskning er mer usikre enn for de øvrige fagfeltene, etter som avgrensningen mellom økonomiske og administrative fag ikke er helt klar.⁹

Figur 2.3 Kandidater i utvalgte samfunnsvitenskapelige fag uteksaminert mellom 2000 og 2011 som var tilsatt ved et universitet, en høyskole eller et forskningsinstitutt i 2012 etter fagfelt og stillingskategori.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

På det samfunnsvitenskapelige fagområdet var det desidert flest jurister som ble uteksaminert mellom 2000 og 2012, med pedagoger som den nest største gruppen (6 800), fulgt av statsvitere (4 200) og psykologer (3 700). De øvrige fagfeltene uteksaminerte mellom 1 000 og 1 600 høyere grads kandidater i perioden. Av høyere grads kandidater innenfor pedagogikk, var 700 tilsatt ved en utdannings- og forskningsinstitusjon, mens det til sammenligning var 430 psykologer, 330 sosiologer og 265 rettsvitere ved disse institusjonene.

⁹ Det vil dessuten kunne være mange personer med økonomisk utdanning av lavere grad ved institusjonenes administrasjoner som tar seg av regnskapstjenester og lignende. Disse er ikke inkludert her.

2.2 Doktorgrader i rettsvitenskap

I dette delkapittelet ser vi på antall doktorgrader i rettsvitenskap, inklusive kriminologi og rettssosiologi, i perioden 1995-1. halvår 2013 og på kjennetegn ved de personer som har avlagt en slik grad. Tre universiteter tilbyr doktorgrader i rettsvitenskap: Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø.

Totalt er det registrert 244 disputaser ved de juridiske fakultetene fra 1995 og frem til første halvår 2013, se tabell 2.2. De fleste, nærmere to tredjedeler, av doktorgradene ble avlagt ved Universitetet i Oslo, en fjerdedel ved Universitetet i Bergen og vel en tiendedel ved Universitetet i Tromsø. Vi skiller i det følgende ikke mellom juridisk doktorgrad eller doktorgrader innenfor rettssosiologi og kriminologi,

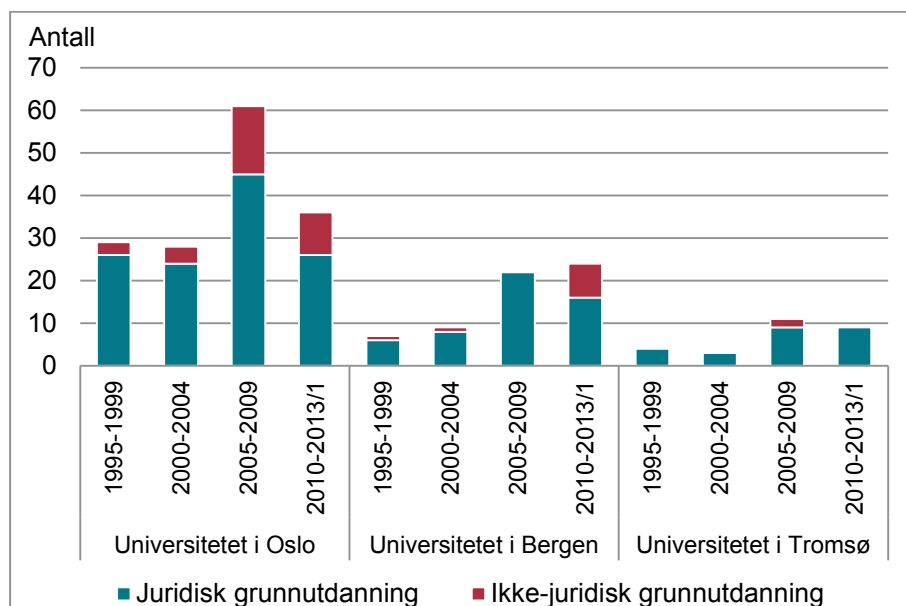
Tabell 2.2 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013 etter universitet.

Periode	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995-1999	29	7	5	41
2000-2004	28	9	3	40
2005-2009	61	22	11	94
2010-2013/1	36	24	9	69
Hele perioden	154	62	28	244

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Jus er primært en profesjonsutdanning, og bare et fåtall av kandidatene fortsetter med en forskerutdanning. Det årlige antall doktorgrader varierer fra 6 til 28 i den perioden vi ser på her. I 2008 ble det avlagt 28 doktorgrader, og det var relativt mange i første halvår. Muligheten for å oppnå tittelen dr. juris falt bort etter første halvår 2008 og ble erstattet med ph.d. i rettsvitenskap. Antallet disputaser holdt seg over 20 også i 2009 og 2010, men sank til 15 i 2011 og 16 i 2012. Nedgangen gjelder i første rekke Universitetet i Oslo.

Figur 2.4 Doktorgrader¹ ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013 etter universitet og utdanningsbakgrunn.

¹Omfatter juridiske doktorgrader og doktorgrader i rettssosiologi og kriminologi.

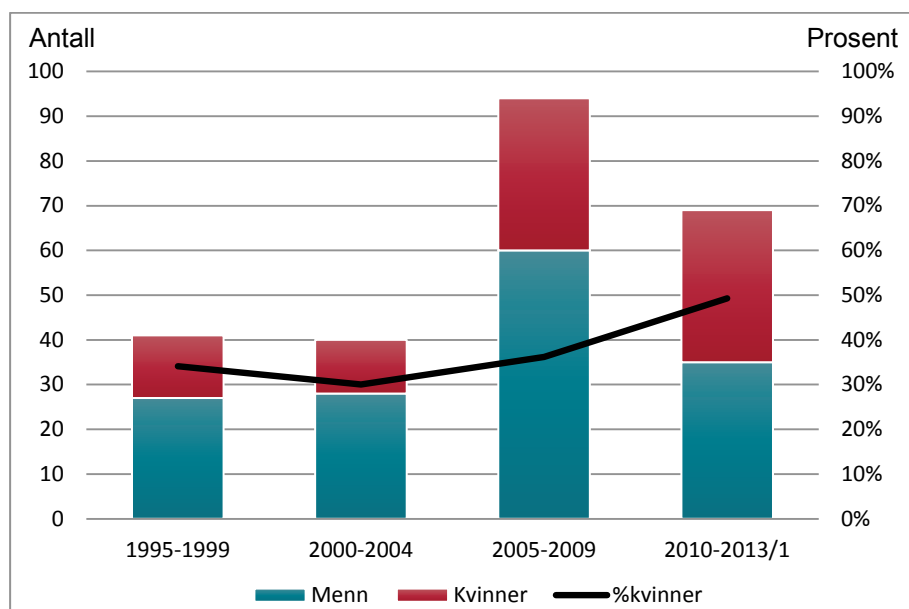
Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Av 244 doktorander ved de juridiske fakultetene hadde 199 rettsvitenskapelig grunnutdanning. To tredjedeler av ikke-juristene hadde samfunnsvitenskapelig utdanning, men det var også humanister og kandidater med uspesifisert utenlandsk utdanning blant dem¹⁰. Andelen av doktorandene med ikke-rettsvitenskapelig utdanning utgjorde 10 prosent i perioden 1995-1999, og økte til 35 prosent i perioden 2010-2013/1. Figur 2.4 viser at antall doktorander med ikke-rettsvitenskapelig grunnutdanning var høyest ved Universitetet i Oslo i perioden og lavest ved Universitetet i Tromsø.

Tidligere disputerte flere menn enn kvinner for doktorgraden i rettsvitenskap. I perioden 1995-2013/1 utgjorde kvinnene 39 prosent av doktorandene. Kvinneandelen var lavest i perioden 2000 til 2004, se figur 2.5, men økte til 49 prosent i perioden 2010-2013/1. Det er nå altså tilnærmet kjønnslikhet blant doktorandene i rettsvitenskap. Dette gjenspeiler utviklingen i kvinneandelen blant høyere grads kandidater økte på 2000-tallet. Ved de tre juridiske fakultetene utgjorde kvinnene vel 70 prosent av kandidatene i 2012.

Kvinneandelen blant doktorandene i rettsvitenskap er noe høyere enn kvinneandelen blant *alle* doktorander som disputerte i Norge i perioden 2010-2013/1 (47 prosent), men lavere enn kvinneandelen innenfor samfunnsvitenskap – som rettsvitenskapen inngår i -, som var 54 prosent.

Figur 2.5 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per femårsperiode. Alle doktorander uansett utdanningsbakgrunn.

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Gjennomsnittsalderen for doktorandene i perioden 1995 til 2013/1 samlet var 39,7 år, se tabell 2.3. I perioden 1995-2009 lå gjennomsnittsalderen rundt 40 år. Mot slutten var det en viss økning, noe som har sammenheng med avviklingen av dr. juris-graden, se ovenfor. Gjennomsnittsalderen har sunket til under 38 år etter at ph.d. er blitt enerådende.

¹⁰ Noen av disse kan ha rettsvitenskapelig utdanning fra utlandet. Det kan også tenkes at noen av dem som er klassifisert som ikke-jurister har juridisk utdanning i tillegg til annen utdanning.

Tabell 2.3 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Gjennomsnittsalder ved disputas, per universitet per femårsperiode.

Periode	Kvinner	Menn	Alle
1995-1999	41,2	39,2	39,9
2000-2004	41,1	40,1	40,4
2005-2009	40,4	41,0	40,8
2010-2013/1	39,0	36,3	37,6
Hele perioden	40,1	39,4	39,7

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Stipendiatene som fullførte i 2010 og senere var sannsynligvis yngre da de startet på forskerutdanningen, ettersom grunnutdanningen i rettsvitenskap ble normert til 5 år i stedet for 6 år i forbindelse med studiereformen. I 2007 evaluerte NOKUT doktorgradsutdanningen i rettsvitenskap ved universitetene i Bergen, Oslo og Tromsø i 2007 (NOKUT 2008). I evalueringene ble det blant annet påpekt at stipendiatene må integreres bedre i det faglige miljøet, at det er få søkere til de utlyste stillingene og at fagmiljøene bør satse sterkere på internasjonalt samarbeid. Institusjonene har i etterkant av evalueringene satt i gang ulike tiltak, og disse kan ha hatt effekt på gjennomstrømning og gjennomføringsgrad i de senere år.

Se vedleggstabeller V.2 til V.15 for mer detaljerte opplysninger om avlagte doktorgrader.

2.3 Forskere innenfor rettsvitenskap

Dette delkapittelet presenterer tall for to ulike populasjoner av forskere innenfor rettsvitenskap. Først tar vi for oss personer med rettsvitenskapelig grunnutdanning ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter, til sammen 563 personer. Dernest ser vi nærmere på forskerpersonalet ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene, det vil si de juridiske fakultetene i Oslo, Bergen og Tromsø samt Institutt for regnskap, revisjon og jus ved Handelshøyskolen BI og Fridtjof Nansens institutt (se for øvrig kapittel 1.1.2). Dette omfatter 400 personer. Vi vil undersøke stillingsstrukturer, utdanningsbakgrunn, kjønn- og alderssammensetning og hvordan stillingene ved disse miljøene finansieres.

Stillingsstrukturene ved universitets- og høyskoler er todelt. Den ene delen er undervisningsorientert, og den andre delen forutsetter forskningsbasert undervisning (Forskningsrådet 2009:12). For enhetene i instituttsektoren finnes ikke et felles stillingssystem, men mange av de samfunnsvitenskapelige instituttene benytter et stillingssystem for forskerne med tre nivåer. Blant disse er Fridtjof Nansens institutt. Forsker 3 representerer en parallell til høyskolelektor/universitetslektor, forsker 2 representerer en parallell til førsteamanuensis/førstelektor, mens forsker 1 representerer en parallell til professor (eventuelt dosent). Begge sektorer har rekrutteringsstillinger i form av doktorgradsstipendiater, postdoktorer og vitenskapelige assistenter/forskningsassistenter.

2.3.1 Rettsvitere ved universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter

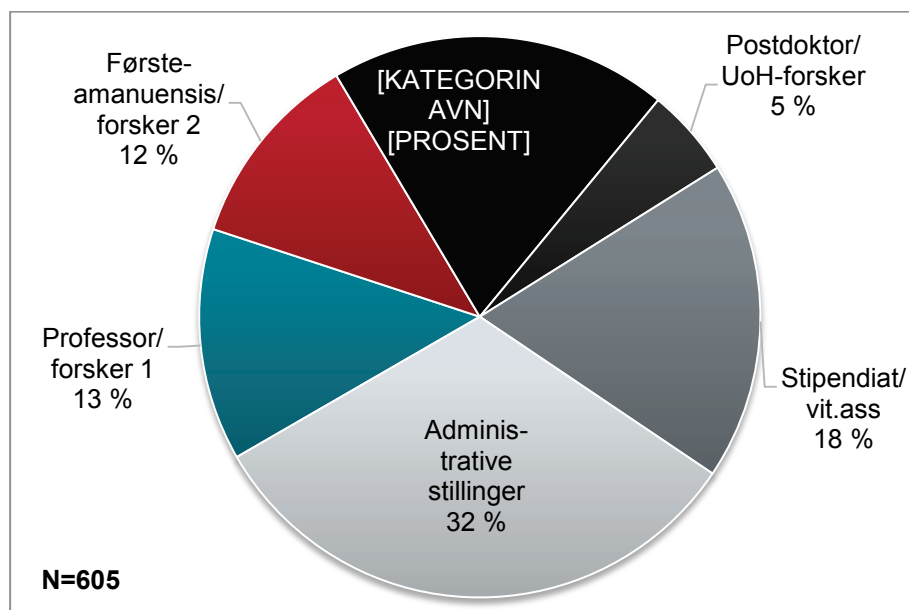
I alt 605 personer tilsatt ved et universitet, en høyskole eller et forskningsinstitutt i 2012 var registrert med rettsvitenskapelig grunnutdanning. Av disse hadde 547 rettsvitere sin grunnutdanning fra et norsk universitet. To tredjedeler av disse var tilsatt i forsker- eller faglige stillinger, mens en tredjedel hadde en administrativ stilling. Femtini personer står angitt med rettsvitenskapelig grunnutdanning hvor utdanningssted enten er angitt som utlandet eller ukjent¹¹. Blant disse var åtte professorer/forsker 1, fire førsteamanuenser, femten postdoktorer/forskere og seksten stipendiater.

¹¹ Opplysninger om sted for høyere grads utdanning avlagt i Norge er hentet fra NIFUs Akademikerregister. Der lærested fremstår som ukjent, vil dette i praksis dreie seg om utenlandske utdanningsinstitusjoner. Utdanningsopplysninger er i disse tilfellene hentet direkte fra det enkelte lærested.

Tretten prosent av rettsviterne var professorer og tolv prosent førsteamanuenser i 2012, se figur 2.6 Øvrig faglig stilling/forsker 3, det vil si førstelektor, amanuensis, universitets- og høyskolelektor og faglig leder, utgjorde den største stillingsgruppen blant forskerne/faglige personalet, mens stipendiater og vitenskapelige assistenter var nest største gruppe.

Kun fem prosent av rettsviterne var tilsatt som postdoktor eller forsker på prosjekt ved universiteter og høyskoler. Andelen rettsvitere utdannet ved norske læresteder i postdoktor- eller forskerstilling var om lag den samme også i 2011 og 2009. Samtidig har antall postdoktorer/UoH-forskere med rettsvitenskapelig utdanning fra utlandet økt fra ni i 2009 til femten i 2012.

Figur 2.6 Rettsvitere ved universiteter, høyskoler eller forskningsinstitutter i 2012 etter stillingsgruppe¹. Prosent.

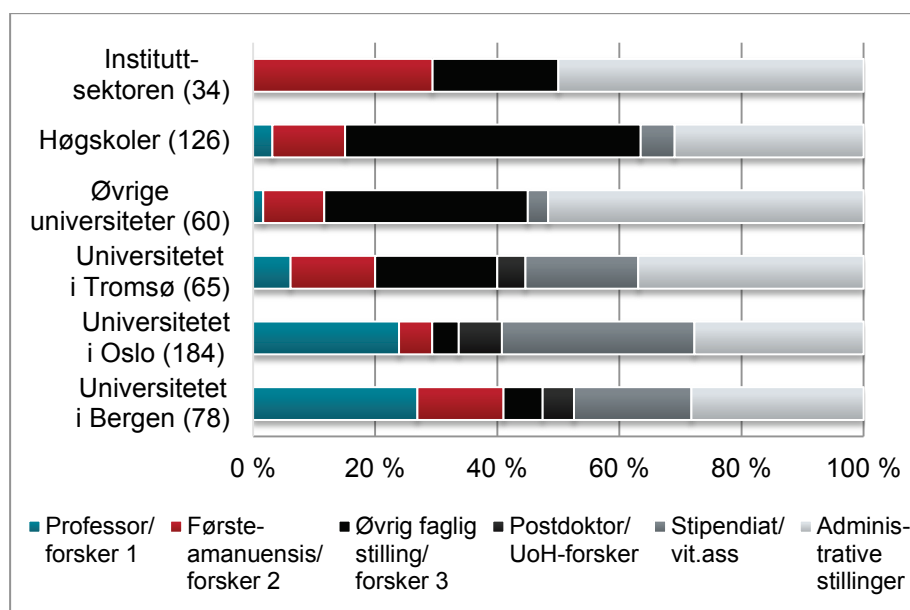
¹Øvrig faglig stilling omfatter dosent, førstelektor, amanuensis, universitets- og høyskolelektor og faglig leder.
Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Antallet rettsvitere ved forsknings- og utdanningsinstitusjonene har økt med nesten 100 personer fra 2009, og veksten er litt høyere for administrative stillinger enn for faglige. Administratorene utgjorde i overkant av en fjerdedel av rettsviterne ved disse institusjonene i 2009, mens andelen i 2012 hadde økt til en tredjedel. Blant de faglige stillingene er det antall førsteamanuenser med rettsvitenskapelig grunnutdanning som har økt mest de tre siste årene. Samtidig har antall rettsvitere med ikke-norsk utdanning økt med om lag 10 personer.

Ser vi nærmere på rettsvitere som har avlagt sin rettsvitenskapelige grunnutdanning i Norge, se figur 2.7, finner vi at Universitetet i Oslo ikke overraskende hadde flest ansatte med rettsvitenskapelig grunnutdanning, både i faglige og administrative stillinger, i 2012. Vi finner også høyest andel professorer med rettsvitenskapelig grunnutdanning ved dette universitetet, fulgt av Universitetet i Bergen.

Ved de øvrige universitetene var det flest rettsvitere blant forskerne ved Universitetet i Stavanger (11 personer) og Universitetet i Agder (9 personer). Fire høyskoler har forskningsmiljøer med minst 8 rettsvitere: Handelshøyskolen BI (18 personer), Høgskolen i Oslo og Akershus (12 personer), Høgskolen i Bergen og Høgskolen i Lillehammer (begge 8 personer).

Figur 2.7 Rettsvitere med norsk utdanning tilsatt ved universiteter, høyskoler og instituttsektoren i 2012 etter institusjonstype og stilling.

¹Øvrig fast stilling omfatter førstelektor, universitets- og høyskolelektor og faglige ledere.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Tallgrunnet for figuren gjenfinnes i vedleggstabellene V.16 og V.17.

Forsknings- og utdanningsinstitusjonene har flere utfordringer i forhold til å tiltrekke seg forskere med rettsvitenskapelig grunnutdanning, og kanskje spesielt juridisk grunnutdanning. I NIFUs siste kandidatundersøkelse svarte kun 1 prosent av kandidatene med juridisk grunnutdanning at de var i gang med PhD-studier 1-3 år etter avlagt høyere grads eksamen (Arnesen et. al 2013). I evalueringsrapporten fra 2009 uttrykte forskningsmiljøene bekymring for hvorvidt de klarte å rekruttere de beste kandidatene, når lønnsnivået var såpass mye høyere i næringslivet og deler av offentlig administrasjon.¹²

Ser vi nærmere på rettsviterne i administrative stillinger, finner vi at 15 prosent var tilsatt i juridiske fagavdelinger. De øvrige var primært tilsatt ved lærestedenes sentrale administrasjoner. Behovet for personer med juridisk kompetanse og rettsvitenskapelig utdanning i administrative stillinger er økende. Dette gjelder blant annet i forhold til kontraktsinngåelse og oppfølging av kontrakter, forhandlinger med næringsliv og offentlige aktører, generell juridisk bistand rettet mot fakulteter, institutter og forskere ved universitetet, samt kurs og opplæring¹³, i tillegg til eiendomsforvaltning. Universitetet i Oslo hadde for eksempel over 30 rettsvitere i administrative stillinger i 2012, hvorav to tredjedeler var tilknyttet Det juridiske fakultet.

2.3.2 Forskerpersonale ved de rettsvitenskapelige miljøene

I dette delkapittelet vil vi først se på stillingsstrukturer ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene. Dette omfatter Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, Juridisk fakultet ved Universitetet i Bergen, Juridisk fakultet ved Universitetet i Tromsø, Institutt for regnskap, revisjon og jus ved Handelshøyskolen BI og Fridtjof Nansens institutt. Deretter ser vi på dette personalets utdanningsbakgrunn gjennom å undersøke hvor stor andel av forskerpersonalet som har

¹² . Ett grep for å bedre rekrutteringen til stipendiatstillingene har vært å opprette en ny stillingskode for stipendiater, 1378, som får høyere lønn enn den ordinære 1017-stipendiatstillingen. I 2012 var i overkant av 10 prosent av stipendiatene tilsatt med 1378-kode, alle disse ved Universitetet i Oslo.

¹³ Stillingsannonse ved UiO med søknadsfrist i november 2013.

rettsvitenskapelig grunnutdanning, samt hvor mange som har doktorgrad. Vi vil dernest se nærmere på kjønns- og aldersbalansen i miljøene. Avslutningsvis ser vi på hvordan forskerstillingene ved miljøene i universitets- og høyskolesektoren er finansiert.

Stillingsstruktur

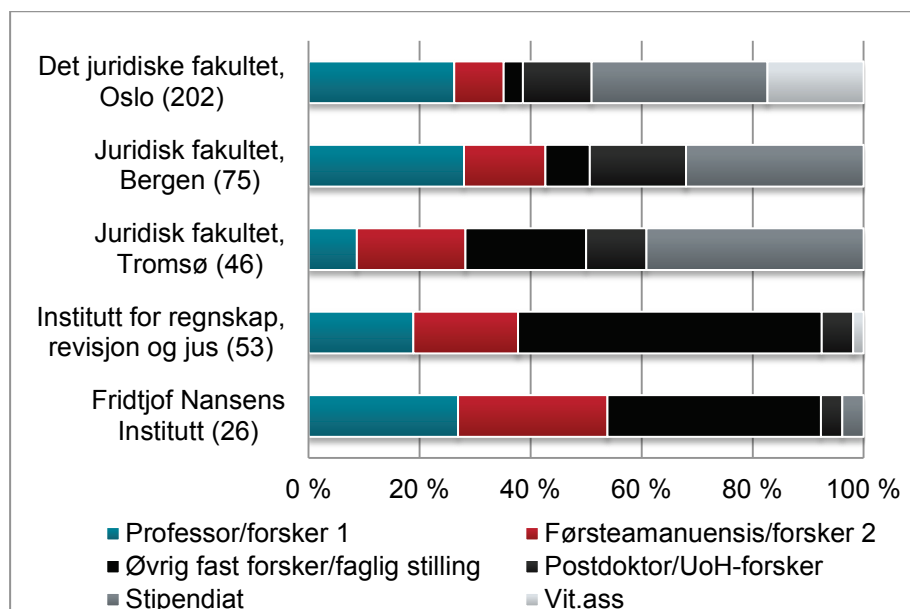
Om lag 400 personer var tilsatt i forsker/faglig stilling ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene i 2012. Av disse var 36 vitenskapelige assistenter, hvorav de fleste ved Universitetet i Oslo. De juridiske instituttene ved Universitetet i Oslo har tradisjon for å bruke jus-studenter i avslutningsfasen av studiet som vitenskapelige assistenter. Ettersom disse ennå ikke har avlagt avsluttende eksamen, vil de fremkomme i statistikken som ikke-rettsvitere. Stillingen ble holdt utenfor statistikk over forskere/faglig personale i evalueringen, og det samme blir gjort i dette delkapittelet, med mindre dette er spesielt angitt.

En fjerdedel av forskerne/det faglige personalet ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene var professorer/forsker 1, førsteamanuensis/forsker 2 utgjorde 15 prosent og øvrig fast forsker/faglig personale 15 prosent. Professorandelen innenfor samfunnsvitenskapelige fag var på 17 prosent i 2012, og andelen innenfor rettsvitenskap var dermed betydelig høyere.

Figur 2.8 viser at stipendiatene utgjorde en stor andel av forskerne/det faglige personalet ved de tre juridiske fakultetene i 2012. Professorene var den nest største gruppen ved universitetene, fulgt av personale i øvrige faste forsker-/faglige stillinger, som her omfatter amanuensis, førstelektor og universitets- og høyskolelektor. Ved Institutt for regnskap, revisjon og jus (BI) utgjorde lektorgruppen den største gruppen.

Forsker 3, det vil si forskere uten doktorgradskompetanse, utgjorde den største gruppen ved FNI i 2012. Det var like mange forsker 2 som forsker 1 ved instituttet, som totalt hadde 26 ansatte i forskerstilling.

Figur 2.8 Stillingsstruktur ved de rettsvitenskapelige fagmiljøene i 2012, alle stillinger.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Ser vi alle miljøene under ett, utgjorde de midlertidige stillingene nesten halvparten av alle stillinger. Stipendiatene utgjorde mer enn en fjerdedel av personalet. Alle miljøene hadde postdoktorer eller forskere tilsatt på prosjekt. Innenfor samfunnsvitenskapelige fag ved universiteter og høyskoler

utgjorde det midlertidige personalet 30 prosent av forskerne/det faglige personalet, og sammenlignet med dette var andelen midlertidig personale innenfor rettsvitenskap høy.

Se vedleggstabell V.18 for fordeling av forskere/faglig personale på stillingsgrupper for det enkelte forskningsmiljø.

Utdanning og doktorgrad

I 2012 utgjorde forskere/faglig personale med grunnutdanning i rettsvitenskap ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene i overkant av 70 prosent av forskerpersonalet. Andelen rettsvitere gikk dermed ned fra 76 prosent i 2009 og 72 prosent i 2011. Tabell 2.4 viser at antall ansatte ved miljøene har økt med 35 personer i perioden 2009-2012, mens antall rettsvitere har økt med 10 personer.

Ikke overraskende var andelen rettsvitere lav både ved Fridtjof Nansens institutt (FNI) og Institutt for regnskap, revisjon og jus (IRRJ) ved BI. Begge disse instituttene har rettsvitenskap som en mindre del av sin forskningsvirksomhet. Ved FNI hadde om lag halvparten av forskerpersonalet hovedfag eller mastergrad i statsvitenskap, mens det var nesten like mange økonomer som rettsvitere ved IRRJ.

Vi mangler opplysninger om høyere grads utdanning for om lag 12 prosent av forskerne/det faglige personalet. Det er sannsynlig at flere av disse har rettsvitenskapelig utdanning fra utlandet. Ved Norsk senter for menneskerettigheter (SMR), som er det mest internasjonale av enhetene i utvalget, mangler vi opplysninger om høyeste utdanning for 30 prosent av forskerne/det faglige personalet.

Tabell 2.4 Antall og andel forskere/faglig ansatte med rettsvitenskapelig utdanning i 2009 og 2011 etter institusjon og grunnenhet.

Lære- sted	Enhet	Totalt antall vit. ansatte ved enheten			Rettsvitere			Prosent		
		2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012
UiB	Juridisk fakultet	75	73	75	71	70	70	95	96	93
UiO	Institutt for kriminologi og rettssosiologi (IKRS)	19	24	25	13	16	17	68	67	68
	Institutt for privatrett (IFP)	51	46	47	43	39	40	84	85	85
	Institutt for offentlig rett (IOR)	48	47	53	48	46	50	100	98	94
	Nordisk institutt for sjørett (NIFS)	17	17	18	15	16	17	88	94	94
	Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)	17	20	22	6	6	5	35	30	23
	<i>Universitetet i Oslo totalt</i>	<i>152</i>	<i>155</i>	<i>167</i>	<i>125</i>	<i>122</i>	<i>129</i>	<i>82</i>	<i>79</i>	<i>77</i>
UiT	Juridisk fakultet	38	42	46	37	39	41	97	93	89
BI	Institutt for regnskap, revisjon og jus (IRRJ)	38	53	52	14	17	17	37	32	33
	Fridtjof Nansens Institutt (FNI)	28	26	26	4	4	4	14	15	15
	Totalt	331	349	366	251	252	261	76	72	71

¹Omfatter ikke vitenskapelige ansatte.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Norsk senter for menneskerettigheter (SMR) skiller seg ut med en lav andel rettsvitere blant forskerne/det faglige personalet, her hadde kun 23 prosent rettsvitenskapelig grunnutdanning i 2012. Selv hvis vi antar at personalet med ukjent utdanning har utenlandsk grunnutdanning i rettsvitenskap, utgjør andelen rettsvitere kun litt over halvparten av forskerne/det faglige personalet ved SMR. Imidlertid har senteret mange ansatte i administrative stillinger sammenlignet med øvrige enheter. Blant administratorene hadde over en fjerdedel rettsvitenskapelig grunnutdanning. Disse rettsviterne var ansatt i stillinger som seniorrådgiver, rådgiver, konsulent og prosjektleder. Samlet var det flere

rettsvitere ved senteret enn for eksempel ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi (IKRS) og Nordisk institutt for sjørett (NIFS).

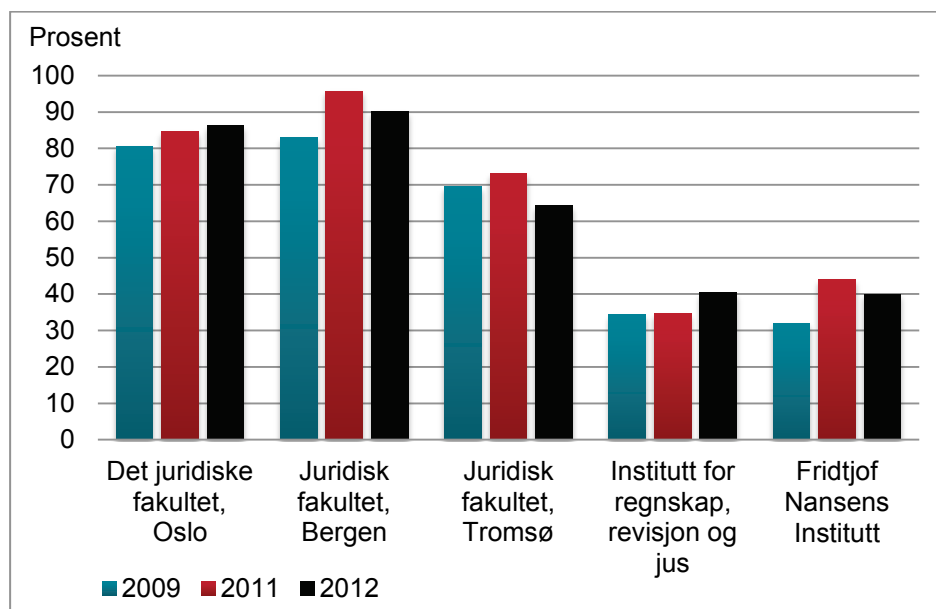
Totalt hadde 71 prosent av forskerne/det faglige personalet, eksklusive stipendiater og vit.ass, ved de rettsvitenskapelige miljøene doktorgrad i 2012. Dette er en økning på fire prosentpoeng fra 2009, da hadde 67 prosent av dette personalet doktorgrad. I 2007 var andelen 63 prosent. Av 184 forskere/faglig personale med doktorgrad i 2012, hadde 30 avlagt doktorgraden i utlandet. Halvparten av forskerne med utenlandsk doktorgrad var tilsatt ved Universitetet i Oslo, mens nesten en tredjedel arbeidet ved Handelshøyskolen BI. Dette er ikke overraskende, ettersom BI har doktorgradssamarbeid med blant annet Handelshøyskolen i København.

Figur 2.9 viser at doktorgradsandelene i 2012 var høyest ved Juridisk fakultet, Universitetet i Bergen, fulgt av Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo. Andelen svinger noe fra år til år. Det er relativt få ansatte ved flere av miljøene, slik at om en person med doktorgrad slutter eller går av med pensjon, vil dette vises tydelig i figuren.

Lavest doktorgradsandel finner vi ved FNI og IRRJ. Dette er ikke overraskende når vi ser på sammensetningen av personalet. Disse to miljøene har mange ansatte i stillinger som ikke krever doktorgrad, i motsetning til de juridiske fakultetene hvor flertallet av personalet er professorer og førsteamanuenser.

Blant forskere/faglig personale med rettsvitenskapelig grunnutdanning var doktorgradsandelene enda høyere enn for det totale forskerpersonalet. 80 prosent av rettsviterne hadde doktorgrad i 2012, mot 77 prosent i 2009. Dette er en formidabel økning fra 2007, da 71 prosent av rettsviterne hadde doktorgrad. Av 140 rettsvitere med doktorgrad, hadde 15 avlagt doktorgraden ved et utenlandsk lærested.

Figur 2.9 Forskere/faglig personale med doktorgrad ved de rettsvitenskapelige miljøene i 2009, 2011 og 2012. Prosent.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Se vedleggstabell V.22 for andelen forskere/faglig personale med doktorgrad ved det enkelte forskningsmiljø.

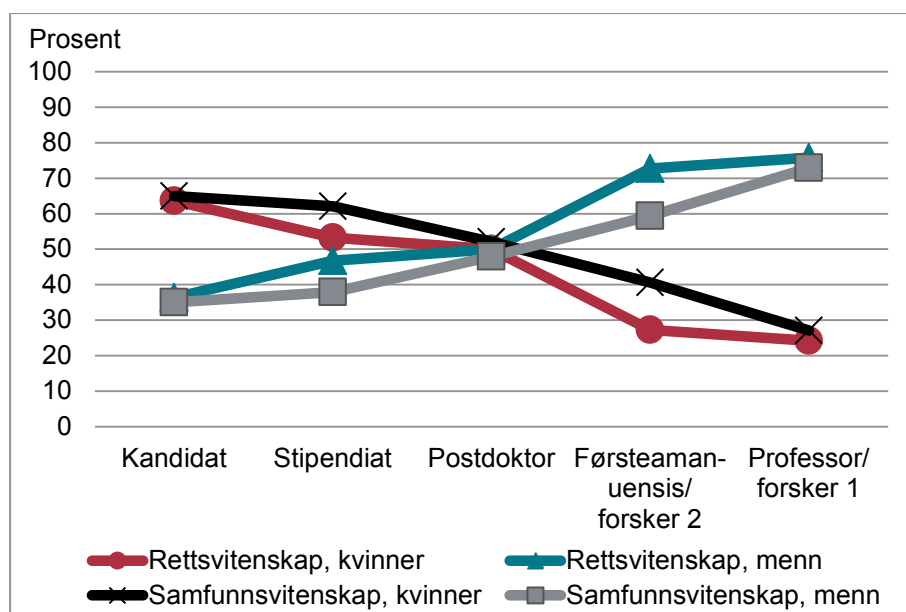
Kjønn og alder

Totalt var 38 prosent av forskerne/det faglige personalet innenfor rettsvitenskap kvinner i 2012. Dette er en liten økning fra 35 prosent i 2007. Kvinneandelen var lavest ved IRRJ og FNI, henholdsvis 21 og 35 prosent, og høyest ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi, 52 prosent. Ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi har kvinneandelen faktisk gått merkbart ned de siste årene, fra 63 prosent i 2009.

Som tidligere nevnt, utgjorde kvinnene over 60 prosent av kandidatene innenfor rettsvitenskap i 2012, mens kvinneandelen var 49 prosent for doktorandene. Ser vi på stipendiatene, var kvinnene i flertall med en andel på 53 prosent, se figur 2.10. Blant postdoktorene var det like mange kvinner som menn, mens på førsteamanuensisnivå var mennene i flertall. Her var kvinneandelen 27 prosent. På professornivået var andelen kvinner enda lavere, 24 prosent.

Rettsvitenskap avviker litt fra samfunnsvitenskapelige fag for øvrig. Kvinneandelen blant kandidater, postdoktor og professorer er om lag den samme for begge kategorier, mens kvinneandelen er lavere for både stipendiater og førsteamanuenser enn i samfunnsvitenskap totalt. Spesielt på førsteamanuensisnivå er forskjellen merkbar. Her vil det være interessant å se nærmere på rekruttering til, og nytilsettinger i, stipendiat- og førsteamanuensisstillinger ved de rettsvitenskapelige miljøene. Dette har vi dessverre ikke datagrunnlag for å gjøre i denne gjennomgangen.

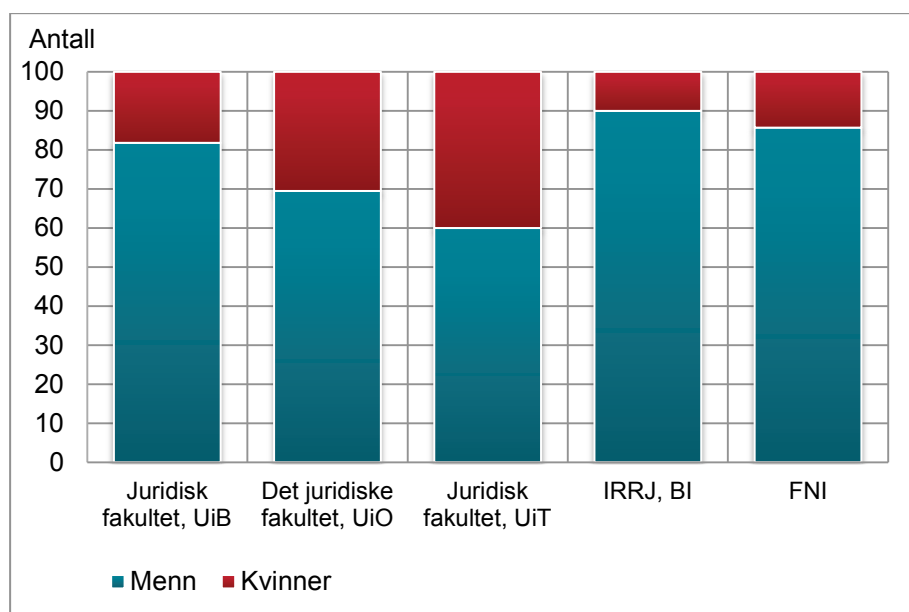
Figur 2.10 Kvinner og menn på den akademiske karrierestigen innenfor rettsvitenskap i 2012.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Kvinnene utgjorde 25 prosent av professorene, forsker 1 og faglige ledere, det vil si forskerstillinger på toppnivå, i 2012. Dette er omtrent samme andel som i 2007. Høyest kvinneandel finner vi ved Universitetet i Tromsø, men her var det kun fem ansatte på toppnivået. Universitetet i Oslo hadde 59 personer på toppnivået, hvorav 18 var kvinner. Her varierte kvinneandelen mellom 70 prosent kvinner ved Institutt for kriminologi og rettssosiologi og ingen kvinner på toppnivå ved Norsk senter for menneskerettigheter. Lavest kvinneandel på toppnivået hadde IRRJ med 10 prosent kvinner. Både ved FNI og Juridisk fakultet, UiB, var under 20 prosent av forskerpersonalet på toppnivå kvinner i 2012.

Figur 2.11 Andelen kvinner og menn på toppnivå ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene i 2012.

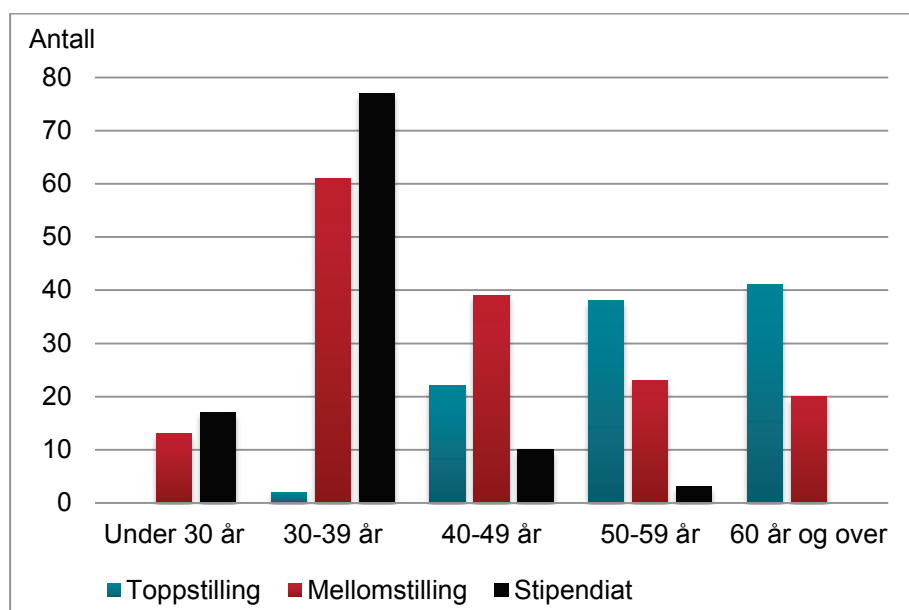

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Mer detaljert statistikk om kjønnsfordelingen ved rettsvitenskapelige forskningsmiljøene finnes i vedleggstabellene V.19 og V.21.

Gjennomsnittsalderen for forskere/det faglige personalet ved de rettsvitenskapelige miljøene var 44 år i 2012. For forskere i toppstilling var den 56 år, for mellomstillingene 43 år og for stipendiatene 34 år.

Figur 2.12 Aldersfordeling for forskere/faglig personale ved de rettsvitenskapelige miljøene i 2012 etter stillingsgruppe¹.

¹Toppstilling omfatter professor, forsker 1 og faglig leder, mens mellomstilling omfatter førsteamanuensis, forsker 2 og 3 samt øvrige faste stillinger, i tillegg til postdoktorer og forskere tilsatt på prosjekt.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Figur 2.12 viser fordelingen av personale i disse tre stillingsgruppene etter aldersgruppe. Det er flest professorer i aldersgruppen 60 år og over. Nesten 40 prosent av professorene innenfor rettsvitenskap vil gå av med pensjon i løpet av de neste ti årene. Dette vil forhåpentligvis medføre at flere faste stillinger vil bli utlyst innenfor rettsvitenskap de nærmeste årene.

Ser vi på personalet i mellomstilling, var om lag 40 prosent i aldersgruppen 30 til 39 år, mens 15 prosent var 60 år eller eldre. Av personalet i mellomstilling hadde 60 prosent doktorgrad, og disse vil etter hvert kunne oppnå professorkompetanse, slik at det finnes kvalifisert personale til å gå inn i toppstillingene.

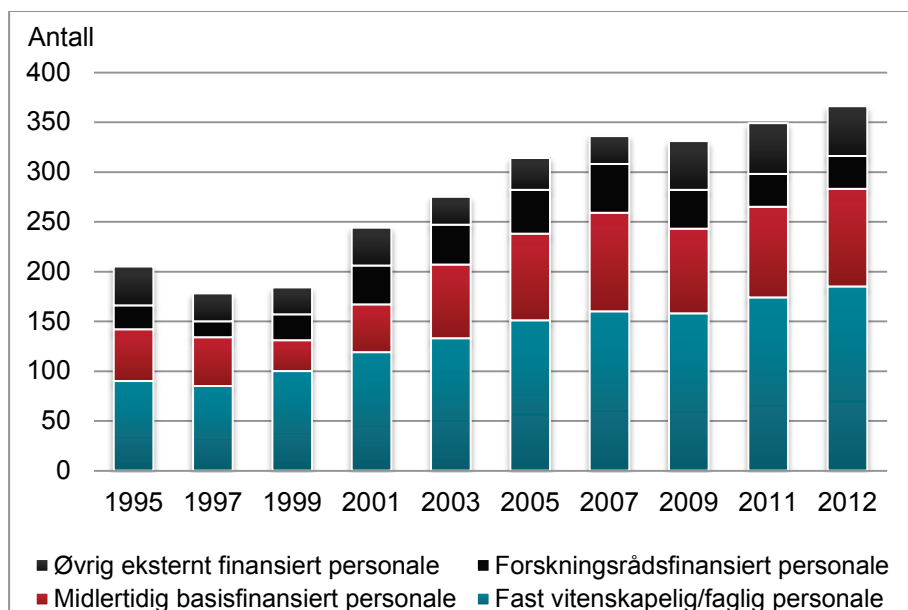
Blant stipendiatene var nesten tre fjerdedeler i aldersgruppen 30 til 39 år. Gjennomsnittsalderen blant doktorandene innenfor rettsvitenskap var som tidligere vist 39 år i 2012, og antall stipendiater i systemet tyder på at det utdannes nok forskere til å kunne ta over de ledige stillingene.

Se vedleggstabell V.20 for gjennomsnittsalder for forskere/faglig personale ved det enkelte forskningsmiljø.

Finansiering

Antall forskere/faglig personale innenfor rettsvitenskap har økt med 35 personer fra 2009 til 2012. Den største veksten finner vi blant det faste vitenskapelige/faglige personalet, samt blant basisfinansiert personale i midlertidige stillinger, det vil si UoH-stipendiater, UoH-postdoktorer og forskere på basisfinansierte prosjekt. Antall forskningsrådsfinansiert personale har gått ned i perioden, mens personale finansiert av øvrige eksterne kilder har vært stabilt, se for øvrig figur 2.13.

Figur 2.13 Finansiering av stillinger innenfor rettsvitenskap i perioden 1995-2012.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Veksten i antall personer finansiert over basisbevilgningen og nullvekst i eksternt finansiert personale kan for øvrig sies til en viss grad å følge evalueringspanelets anbefalinger. Evalueringspanelet anbefalte at «alle fagmiljøer bør være særlig oppmerksomme på at finansieringen, og her tenkes det særlig på økende eksterne bevilgninger, ikke preger forskningsprofilen mer enn omvendt» (Forskningsrådet 2009:114). Det bør her være et mål å få en vridning fra direkte finansiert forskning fra departementene til forskning via Norges forskningsråd, som i prinsippet danner grunnlag for større grad av uavhengighet i forskningen.

3 FoU-utgifter innenfor rettsvitenskap

I dette kapitlet gir vi en oversikt over de økonomiske rammene for rettsvitenskapelig forskning i Norge i form av driftsutgifter til FoU. Oversiktene omfatter universiteter og høyskoler med unntak av enkeltpresentasjoner for Fridtjof Nansens institutt. Avslutningsvis i kapitlet presenterer vi en oversikt over Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning i perioden 2008 til 2012.

Utgangspunktet for analysen av universiteter og høyskoler er miljøer som oppgir at minst halvparten av FoU-innsatsen er innenfor rettsvitenskap. Dette innebærer at de juridiske fakultetene ved Universitetet i Oslo, Universitetet i Bergen og Universitetet i Tromsø er inkludert, men ikke Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap ved BI.

I instituttsektoren oppgis instituttene fagtilhørighet kun på fagområdenivå, noe som innebærer at det ikke er mulig å identifisere enheter med rettsvitenskapelig FoU i denne sektoren på bakgrunn av FoU-statistikkens spørreskjema. Fridtjof Nansens institutt (FNI) vil dermed ikke være med i oversiktene over FoU-utgifter i dette kapitlet. Ettersom FNI er underlagt statlige retningslinjer for finansiering av forskningsinstitutter, som årlig rapporterer nøkkeltall om driften til Norges forskningsråd, vil vi i stedet presentere noen hovedtall fra denne rapporteringen.

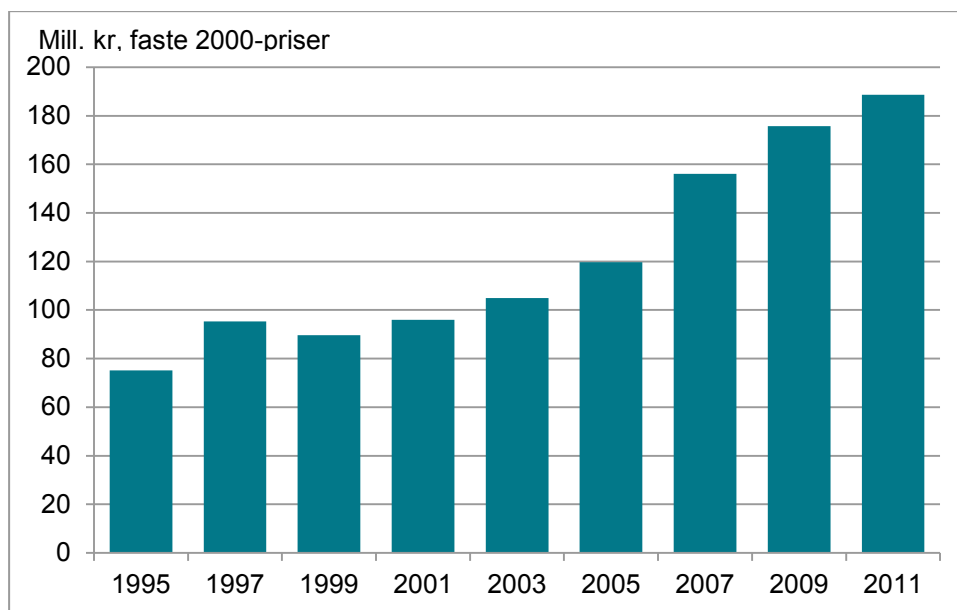
3.1 Universiteter og høyskoler

Driftsutgifter til FoU ved de juridiske fakultetene beløp seg i 2011 til 280 mill. kr. Dette er nesten 100 mill. kr mer enn i 2007, målt i løpende priser.

Figur 3.1 viser utviklingen i driftsutgifter til FoU i faste 2000-priser i perioden 1995 til 2011. FoU-innsatsen er mer enn fordoblet i perioden, og veksten var størst fra 2005 til 2007, samt fra 1995 til 1997 og 2007 til 2009. Den store økningen fra 2005 til 2007 skyldes en stor satsing Norsk senter for menneskerettigheter, som er opprettholdt i de etterfølgende årene. Midlene kommer i første rekke fra Utenriksdepartementet.

Gjennomsnittlig årlig realvekst innenfor rettsvitenskap har mellom 2007 og 2011 ligget på 4,8 prosent.

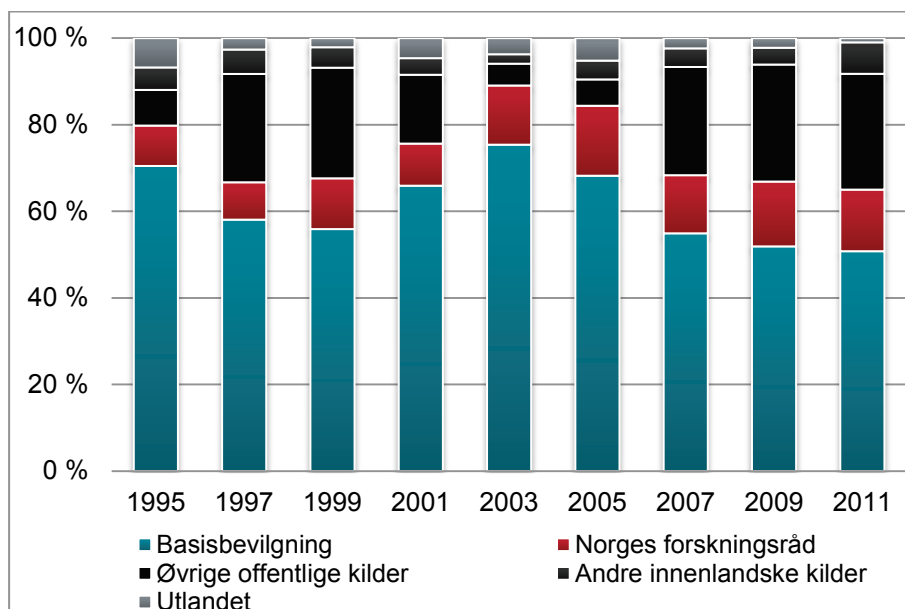
Figur 3.1 Driftsutgifter til FoU i rettsvitenskap i UoH-sektoren, 1995–2011. Mill. kr, faste 2000 priser.

Kilde: NIFU

Ser vi nærmere på finansieringen av rettsvitenskapelig forskning i perioden 1995 til 2011, se figur 3.2, finner vi at basisbevilgninger fra lærestedene har vært den viktigste finansieringskilden i hele perioden. Mellom 1997 og 1999 gikk basisbevilgningen til de rettsvitenskapelige miljøene litt ned, mens den vokste sterkt i perioden 1999 til 2003.

Figur 3.2 Driftsutgifter til FoU innenfor rettsvitenskap ved universiteter og høyskoler i Norge i perioden 1995-2011 etter hovedfinansieringskilde¹. Prosent.

¹Øvrige offentlige kilder omfatter departementer og underliggende enheter, samt fylker. Andre innenlandske kilder omfatter næringsliv og medisinske fonds. Utlandet omfatter også EU-midler.

Kilde: NIFU

Fra 2007 til 2011 har gjennomsnittlig årlig realvekst for basisbevilgningene vært på 2,8 prosent. Dette er lavere enn tilsvarende vekst for driftsutgifter til rettsvitenskap sett under ett, og basisfinansieringens andel av totale driftsutgifter på feltet har derfor gått ned.

Nest viktigste finansieringskilde er øvrige offentlige kilder, som her primært omfatter midler fra departementer og underliggende organer. På slutten av 1990-tallet, samt perioden 2007 til 2011, utgjorde disse midlene om lag en fjerdedel av finansieringen av rettsvitenskapelig forskning i UoH-sektoren. Utenriksdepartementet bidro med størsteparten av disse midlene til Norsk senter for menneskerettigheter i 2011, jf. den tidligere nevnte satsingen.

Norges forskningsråd var den tredje viktigste finansieringskilden i perioden, og har stått for mellom 10 og 15 prosent av finansieringen. Andre innenlandske kilder, som her omfatter næringslivet, ideelle organisasjoner og ulike fonds, har bidratt med rundt 5 prosent av midlene. I 2011 mottok de juridiske fakultetene midler fra blant annet Anders Jahres fond, Meltzers høgskolefond, Bergen forskningsstiftelse, Tromsø forskningsstiftelse, Eckbos legater og Stiftelsen lovdata.

Midler fra utlandet stod for sju prosent av finansieringen i 1995, mens denne andelen var sunket til en prosent i 2011. EU-midler utgjorde kun en liten andel av midlene fra utlandet i perioden. Nordiske offentlige instanser og International Criminal Court (ICC) var oppgitt som de viktigste bidragsyterne i 2011.

Grunnlagstabell for figur 3.2 finnes i vedleggstabell V.23.

Rettsvitenskapelig forskning i forhold til øvrig samfunnsvitenskap

Driftsutgifter til FoU innenfor samfunnsvitenskapelige fag utgjorde 3,0 mrd. kr. i 2011. Dette er en tredobling siden 1997. FoU-utgiftene innenfor rettsvitenskap og kriminologi utgjorde 9 prosent av totalen både i 1997 og 2011, og andelen har vært relativt stabil i perioden, se tabell 3.1.

Tabell 3.1 Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren i 1997 til 2011 etter faggruppe. Prosent og beløp i faste 2000-priser.

Faggruppe	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011
Økonomi	10	7	8	9	8	9	10	14
Sosiologi	4	3	4	4	2	2	1	2
Statsvitenskap	4	3	3	3	3	4	4	4
Sosialantropologi	3	3	3	3	2	2	2	2
Psykologi	8	7	8	8	7	8	8	6
Pedagogiske fag	18	18	18	17	18	16	17	19
Samfunnsgeografi	2	2	2	1	1	1	1	1
Rettsvitenskap, kriminologi	9	8	8	8	8	9	10	9
Andre og felles fag, SV	42	48	47	48	50	50	49	42
Totalt %	100	100	100	100	100	100	100	100
Driftsutgifter i faste 2000-priser, mill. NOK	1 011	1 162	1 219	1 367	1 513	1 807	1 805	2 033

Kilde: NIFU

Den største faggruppen innenfor samfunnsvitenskapelige fag er «andre og felles fag». Dette omfatter enheter hvor et fag ikke har mer enn halvparten av FoU-aktiviteten. Opplysninger om fagtilhørighet samles inn via FoU-statistikkens spørreskjema og gjennomgås for hver undersøkelse. Dette medfører at inndelingen i faggrupper ikke er statisk, og vil påvirkes både av omorganiseringer i sektoren og miljøenes svar på spørreskjemaene.

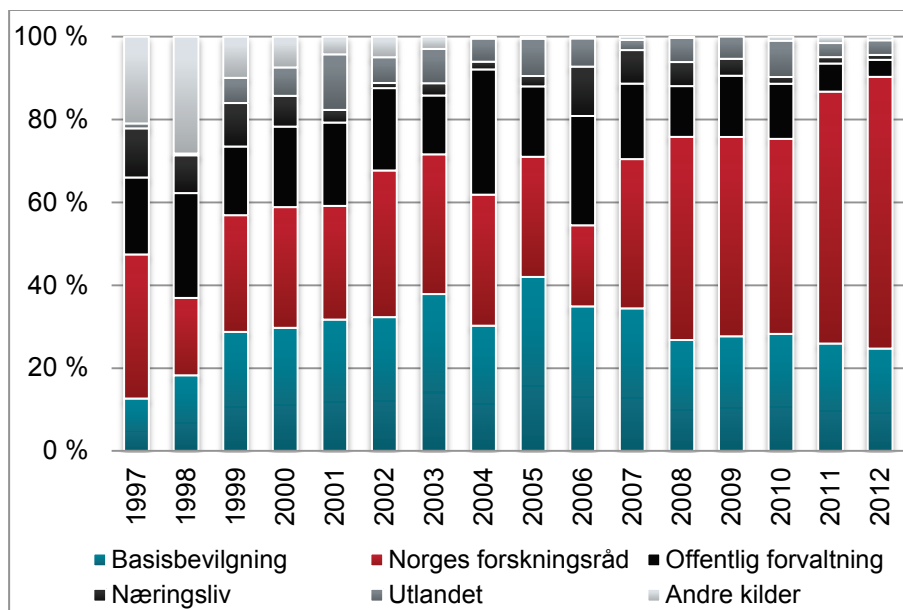
De rettsvitenskapelige miljøene har ikke vært gjennom store omorganiseringer i perioden. Ettersom rettsvitenskapenes andel av totale driftsutgifter til FoU innenfor samfunnsvitenskap har vært såpass stabil, ser det ut til at veksten på dette fagfeltet har fulgt utviklingen i samfunnsvitenskap for øvrig.

Evalueringsrapporten påpekte at rettsvitenskap er blant de samfunnsvitenskapelige fagområder med lav andel av driftsutgifter til FoU finansiert over basisbevilgningen. Dette blir i noen grad kompensert ved høyere andel av finansiering over departementene. Evalueringspanelet mente at denne formen for finansiering kan innebære mer styrt forskning, selv om styringen kan variere mellom de ulike finansieringskildene. Samtidig ble det påpekt at det fantes få rettsvitere i instituttsektoren, en sektor som vanligvis er tungt inne på dette oppdragsmarkedet, slik at departementenes forskningsoppdrag i stor grad utføres av universitetsmiljøene.

3.2 Fridtjof Nansens institutt

Fridtjof Nansens institutt (FNI) hadde i 2012 driftsinntekter på 34. mill. kr. Av dette kom to tredjedeler gjennom forskningstildeling og andre inntekter fra Norges forskningsråd. Instituttet hadde en basisbevilgning gjennom Forskningsrådet som utgjorde 25 prosent av driftsinntektene. Figur 3.3 viser at en stadig høyere andel av instituttets driftsinntekter kommer gjennom Forskningsrådet.

Figur 3.3 Driftsinntekter ved Fridtjof Nansens institutt i perioden 1997-2012 etter hovedfinansieringskilde. Prosent.

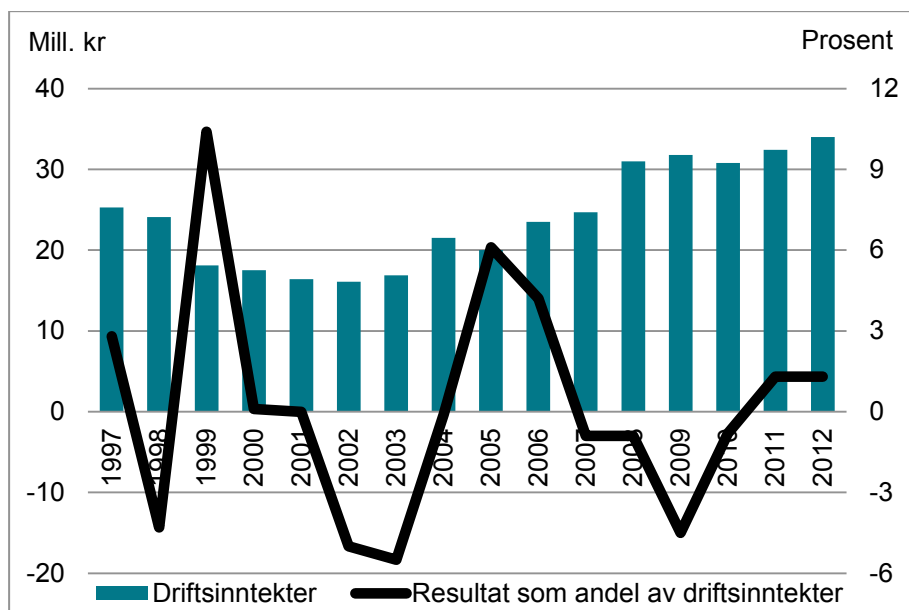

Kilde: NIFU

FNI hadde nedgang i driftsinntektene fra 1997 til 2002, før instituttets inntekter økte frem til 2009, se figur 3.4. Driftsresultatet har imidlertid vært negativt i flere perioder, fra 2001 til 2003 og 2007 til 2010, før resultatene igjen har vært positive de to siste årene.

Vi vet dessverre ikke hvor stor andel av driftsinntektene til FNI som kan knyttes til rettsvitenskap, eller hvilke finansieringskilder som primært har finansiert instituttets rettsvitenskapelige forskning.

Figur 3.4 Driftsinntekter ved FNI, samt resultat som andel av driftsinntekter i perioden 1997 til 2012. Mill. kr og prosent.

Kilde: NIFU

3.3 Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning

I det følgende ser vi nærmere på innretningen av Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning, samt hvilke institusjoner som har mottatt disse midlene. Merk at det ved sammenligninger er to ulike tidsperioder som legges til grunn, henholdsvis sjuårsperioden 2001 til 2007 og femårsperioden 2008 til 2012. Hovedvekten legges derfor på finansieringsmønstre og ikke størrelsen på bevilgningene.

Tallgrunnlaget for Forskningsrådets bevilgninger er dessuten ikke direkte sammenliknbare med FoU-tallene som er presentert tidligere i kapittelet. Mens tallene i dette delkapittelet er basert på Forskningsrådets budsjetter og fagkoding, er tallene i rapporten for øvrig basert på den nasjonale FoU-statistikken og hva som der er rapportert som rettsvitenskap.

Et viktig virkemiddel fra Forskningsrådet var «institusjonsforankrete strategiske prosjekter i juridiske fag» (JUSISP) som var et samarbeid mellom Justisdepartementet og Norges forskningsråd. Formålet var å støtte de tre juridiske fakultetene ved å gi midler til forskningsprosjekter som oppfylte viktige fag- og forskningsstrategiske målsettinger ved fakultetene. JUSISP var en del av «Krafttak for juridisk forskning», og var i seg selv en ganske stor og profilert satsing over en treårsperiode (2006-2008) på totalt 18 mill kroner. JUSISP var dessuten et grunnforskningsprogram.

I etterkant av evalueringen av rettsvitenskapelig forskning ble det utlyst 12 millioner til oppfølging og faglig utvikling gjennom JUSISP2. I alt seks prosjekter ved Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Tromsø og Fridtjof Nansens institutt fikk tildelt midler.

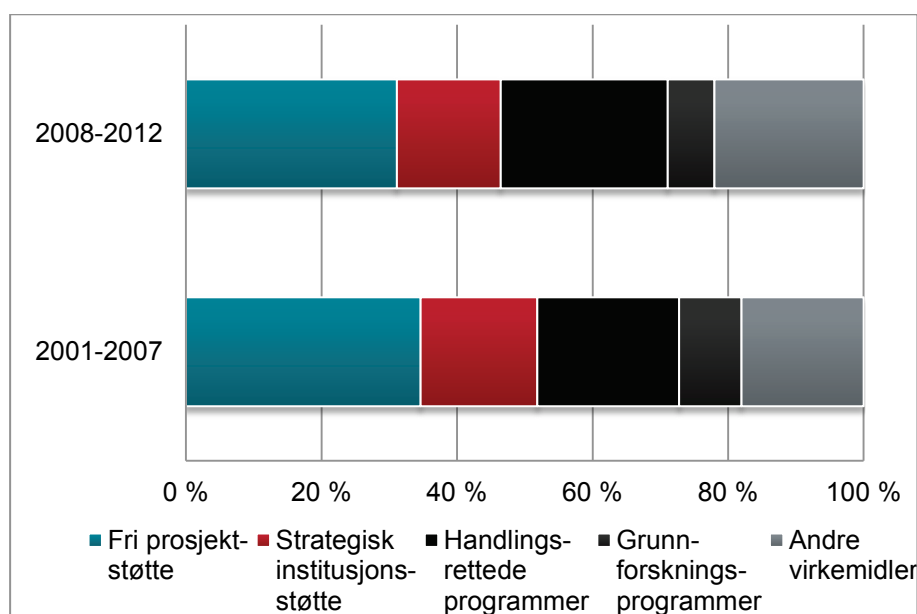
I femårsperioden 2008 til 2012 bevilget Forskningsrådet 74,8 mill. kr til rettsvitenskapelige søknader. Av dette var 31 prosent frittstående prosjekter, mens handlingsrettede programmer, som Miljø2015, VAM og SAMRISK, mottok en fjerdedel av bevilgningene. Strategisk institusjonsstøtte gjennom Satsing på juridisk forskning (ISPJUS) og ISPSAM mottok til sammen 15 prosent av Forskningsrådets bevilgninger til dette området i perioden.

Til sammenligning bevilget forskningsrådet 113 mill. kr til rettsvitenskapelige søknader i sjuårsperioden 2001 til 2007. Av dette var 43 prosent frittstående prosjekter, 20 prosent

handlingsrettede programmer og 17 prosent strategisk institusjonsstøtte gjennom Satsing på juridisk forskning (ISPJUS). Figur 3.5 viser at det har vært en liten forskyvning i forskningsrådsmidlene fra 2001-2007 og til perioden 2008-2012 ved at andelen fri prosjektstøtte og strategisk institusjonsstøtte har gått litt tilbake, mens handlingsrettede programmer og andre virkemidler har økt.

Det er som tidligere nevnt få rettsvitere i instituttsektoren, slik at departementenes forskningsoppdrag i stor grad utføres av universitetsmiljøene. Disse midlene kan i større grad gå via Forskningsrådets handlingsrettede program, og dermed konkurranseutsettes. At andelen forskningsrådsmidler via handlingsrettede program øker kan dermed betraktes som et positivt utviklingstrekk som bidrar til å styrke den rettsvitenskapelige forskningen.

Figur 3.5 Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning i periodene 2001 til 2007 og 2008-2012 etter virkemiddel¹. Prosent.

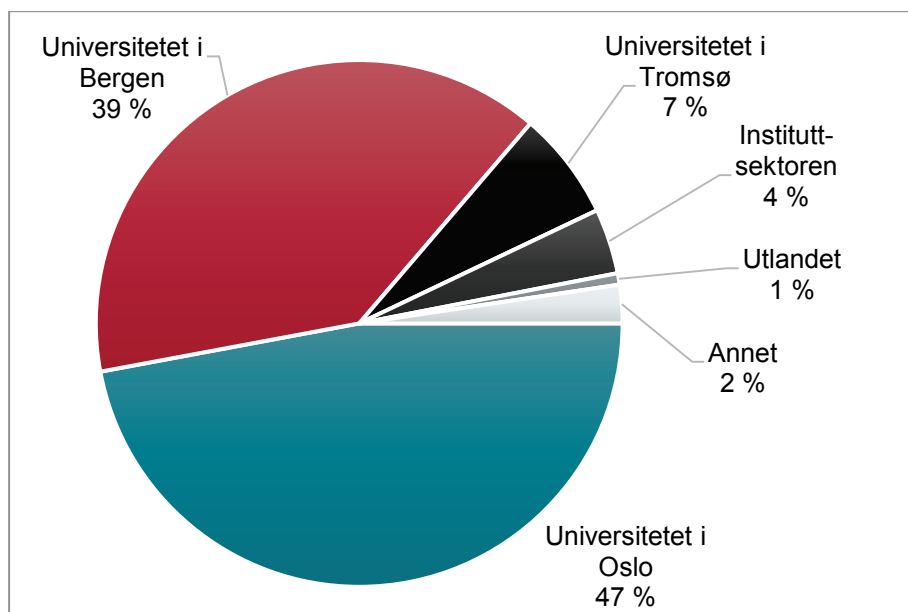
¹Andre virkemidler omfatter blant annet internasjonal prosjektstøtte, internasjonale nettverkstiltak, store programmer og grunnforskningsprosjekter.

Kilde: Forskningsrådet

Nesten halvparten av Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning i perioden 2008-2012 gikk til miljøer ved Universitetet i Oslo, mens Juridisk fakultet ved Universitetet i Bergen mottok i underkant av 40 prosent, se figur 3.6.

Universitetet i Tromsø mottok 7 prosent av bevilgningene, mens 4 prosent gikk til miljøer i instituttsektoren. I perioden 2008-2012 var Fridtjof Nansens institutt det eneste miljøet i instituttsektoren som mottok bevilgninger på det rettsvitenskapelige feltet, mens fire andre miljøer hadde søkt om midler.

Figur 3.6 Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning i perioden 2008-2012 etter mottakende institusjon¹.

¹Annet omfatter vitenskapelige høyskoler, ukjent og diverse. Diverse er i stor grad personlige stipender, hvorav flere til personer ansatt ved Universitetet i Oslo eller Universitetet i Bergen.

Kilde: Forskningsrådet

4 Vitenskapelig publisering i rettsvitenskap

Den bibliometriske undersøkelsen omfatter følgende institusjoner og underliggende enheter:

- Handelshøyskolen BI, Regnskap, revisjon og jus
- Universitetet i Bergen, Det juridiske fakultet
- Universitetet i Oslo, Institutt for kriminologi og rettssosiologi, Institutt for offentlig rett, Institutt for privatrett, Nordisk institutt for sjørett, Norsk senter for menneskerettigheter
- Universitetet i Tromsø, Det juridiske fakultet

Dataene dekker de fem årene 2008-2012 og inkluderer tre former for vitenskapelige publikasjoner: tidsskriftsartikler, artikler i bøker og monografier. De to første teller ett publikasjonspoeng for hver publikasjon, mens monografier teller fem. Hvis andre institusjoner har medforfattere i publikasjonen, multipliseres tallet med en brøkdel som tilsvarer institusjonens andel av forfatterne.

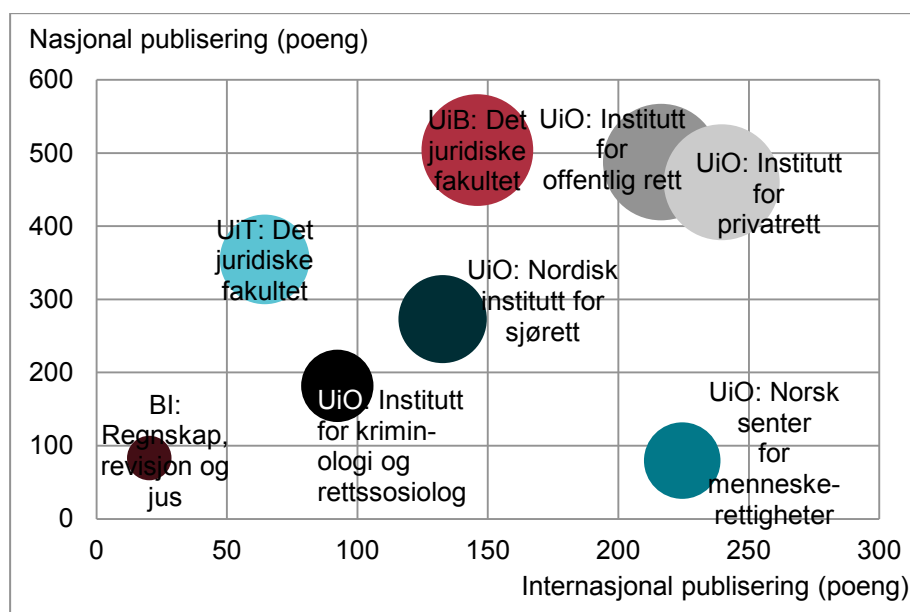
Undersøkelsen har særlig fokus på internasjonal publisering. Kriteriet for «internasjonal» er at tidsskriftet eller forlaget hovedsakelig publiserer på internasjonale språk. I rettsvitenskap er engelsk i de fleste tilfeller det internasjonale språket. Vedleggstabellene V.24 til V.27 viser rangerte lister over de norskspråklige og internasjonale tidsskriftene og forlagene som har flest publikasjoner i materialet.

I alt inngår 3 560 publikasjoner fra de fire institusjonene i analysen:

- 1 509 publikasjoner (42 prosent) er tidsskriftsartikler. Blant disse er 35 prosent publisert i internasjonale tidsskrifter.
- 2 501 publikasjoner (58 prosent) er artikler i bøker eller monografier. Blant disse er 30 prosent publisert på internasjonale forlag.

Figur 4.1 viser antall publiseringspoeng ved de rettsvitenskapelige fagmiljøene, fordelt på henholdsvis nasjonale og internasjonale publiseringskanaler. Størrelsen på boblen angir størrelsen på samlet publisering ved miljøet, målt i antall publikasjonspoeng. Institutt for offentlig rett og institutt for privatrett hadde flest publikasjonspoeng i perioden, begge med rundt 700, mens Institutt for regnskap, revisjon og jus hadde færrest publikasjonspoeng. Norsk senter for menneskerettigheter hadde høyest andel vitenskapelige publikasjoner i internasjonale kanaler, her var om lag tre fjerdedeler av publikasjonspoengene fra en internasjonal publiseringskanal.

Figur 4.1 Samlet antall vitenskapelige publikasjoner i perioden 2008-2012 etter institutt og type publiseringskanal.

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginddelt ved NIFU.

Tabell 4.1 viser antall publikasjoner pr. år for hver institusjon, mens tabell 4.2 viser hvor stor andel av disse som er i internasjonale kanaler. Generelt finner vi at:

- Antallet publikasjoner har vært stabilt gjennom de fem årene.
- Andelen internasjonal publisering har vært stabil omkring 33 prosent de siste fire årene.

Dette varierer imidlertid mellom institusjonene.

Tabell 4.1 Totalt antall vitenskapelige publikasjoner pr. år 2008-2012.

Institusjon	Fakultet/institutt	2008	2009	2010	2011	2012
Handelshøyskolen BI	Regnskap, revisjon og jus	11,0	9,0	7,0	44,3	32,3
Universitetet i Bergen	Det juridiske fakultet	139,0	110,6	145,7	134,0	121,0
Universitetet i Oslo	Institutt for kriminologi og rettssosiologi	47,0	43,0	22,0	82,3	79,8
Universitetet i Oslo	Institutt for offentlig rett	163,7	115,0	100,8	149,0	175,5
Universitetet i Oslo	Institutt for privatrett	151,3	141,5	158,3	120,4	128,0
Universitetet i Oslo	Nordisk institutt for sjørett	139,0	101,0	76,0	55,7	34,0
Universitetet i Oslo	Norsk senter for menneskerettigheter	72,0	86,0	61,7	36,7	47,8
Universitetet i Tromsø	Det juridiske fakultet	76,0	107,0	80,5	71,0	84,5
Totalt		799,1	713,0	652,0	693,3	702,9

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginddelt ved NIFU.

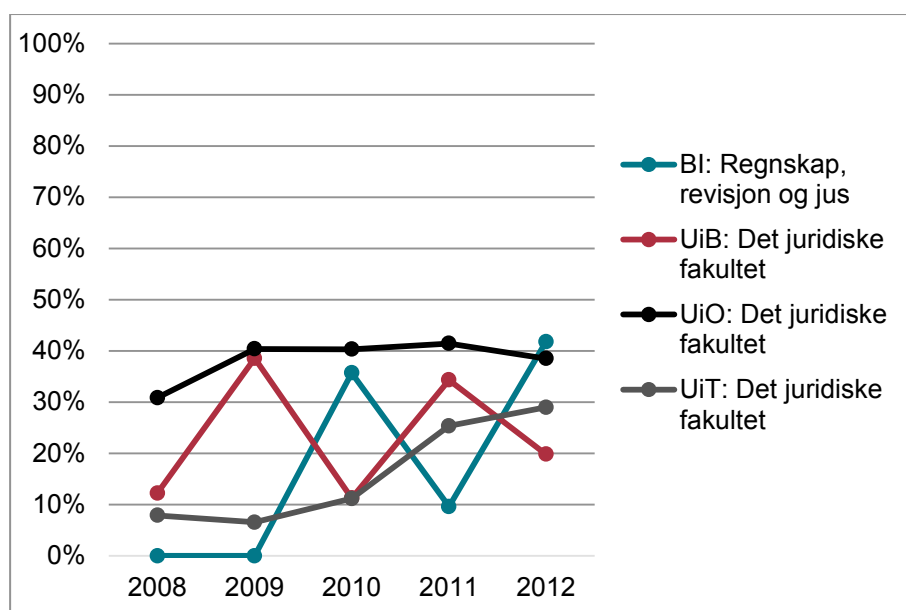
Tabell 4.2 Andel vitenskapelige publikasjoner i internasjonale kanaler pr. år 2008-2012.

Institusjon	Fakultet/institutt	2008	2009	2010	2011	2012
Handelshøyskolen BI	Regnskap, revisjon og jus	0 %	0 %	36 %	10 %	42 %
Universitetet i Bergen	Det juridiske fakultet	12 %	39 %	11 %	34 %	20 %
Universitetet i Oslo	Institutt for kriminologi og rettssosiologi	6 %	23 %	55 %	31 %	53 %
Universitetet i Oslo	Institutt for offentlig rett	27 %	37 %	38 %	38 %	19 %
Universitetet i Oslo	Institutt for privatrett	31 %	31 %	30 %	40 %	41 %
Universitetet i Oslo	Nordisk institutt for sjørett	28 %	28 %	38 %	37 %	47 %
Universitetet i Oslo	Norsk senter for menneskerettigheter	61 %	84 %	68 %	89 %	71 %
Universitetet i Tromsø	Det juridiske fakultet	8 %	7 %	11 %	25 %	29 %
Totalt		25 %	35 %	30 %	36 %	34 %

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginnndelt ved NIFU.

Andelen vitenskapelige publikasjoner i internasjonale kanaler svinger fra år til år, se figur 4.2. Universitetet i Oslo har hatt høyest andel internasjonal publisering i perioden, med unntak av i 2012. Dette lærestedet har også den mest stabile andelen internasjonal publisering. Både ved BI og Universitetet i Bergen er variasjonene store fra år til år, mens andelen ved Universitetet i Tromsø har vært stigende fra 2009 til 2012.

Figur 4.2 Andel vitenskapelige publikasjoner i internasjonale kanaler pr. år 2008-2012 etter lærested.

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginnndelt ved NIFU.

Hvis vi ser på Institutt for regnskap, revisjon og jus i forhold til Handelshøyskolen BI generelt, samt de juridiske fakultetene med de samfunnsvitenskapelige fakultetene ved Universitetene i Bergen og i Oslo, og Juridisk fakultet ved Universitetet i Tromsø med Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning finner vi at:

- Antallet publikasjoner har økt med 16 prosent (UiO), 22 prosent (BI), 24 prosent (UiB) og 82 prosent (UiT) i samme femårsperiode.
- Andelen internasjonal publisering har økt fra 54 til 66 prosent (BI), fra 60 til 70 prosent (UiO) og 52 til 56 prosent (UiT), mens den har vært stabil på 64 prosent ved UiB.

Men her må det bemerkes at fagsammensetningen er ulik ved alle fire institusjoner, for eksempel ved at UiO inkluderer psykologi, mens det samme ikke er tilfelle ved UiB.

Rettsvitenskap har lavere andel internasjonal publisering enn andre samfunnsvitenskaper. Dette gjelder ikke bare i Norge, men også i andre land¹⁴.

Det er vanlig å begrunne forskjellen i publiseringsmønstre mellom rettsvitenskap og de øvrige samfunnsfag med at det meste av forskningen angår nasjonale forhold (nasjonale rettsforhold), mens komparativ og internasjonal rett kun er representert på ulike spesialfelt.

At verken den vitenskapelige publiseringen eller den internasjonale publiseringen øker ved de viktigste UoH-institusjoner for rettsvitenskap, er likevel et særstykke, hvis vi sammenligner med utviklingen i UoH-sektoren generelt i samme periode.

¹⁴ En konkret sammenligning av Norge med Flandern (Belgia) som bekrefter dette på grunnlag av sammenlignbare data, finnes i Ossenblok, T.L.B, Engels, T.C.E & Sivertsen, G.: The representation of the social sciences and humanities in the Web of Science - a comparison of publication patterns and incentive structures in Flanders and Norway (2005–9). *Research Evaluation* (2012) 21 (4): 280-290.

Referanser

- Arnesen, C, Støren, L. A. og Wiers-Jenssen, J. (2013): Tre år etter mastergraden – arbeidsmarkedssituasjon og tilfredshet med jobb og utdanning. Kandidatundersøkelse av mastergradskandidater og psykologer fra universitetene. Oslo, NIFU-rapport 41/2013.
- Børing, P., Næss, T. og Aamodt, P. O. (2012): Arbeidsmarkedet for jurister. En framskrivning mot 2025. Oslo, NIFU-rapport 49/2012.
- Forskningsrådet (2009): Rettsvitenskapelig forskning i Norge. En evaluering. Oslo, Norges forskningsråd.
- Forskningsrådet (2010): Rettsforskningens framtid. Oppfølging av evalueringsrapporten. Oslo, Norges forskningsråd.
- Justis- og politidepartementet (2005): Krafttak for juridisk forskning. Forslag til gjennomføring. Oslo, rapport 2005.
- Klitkou, A. og Langfeldt, L (2009): Faglige og institusjonelle avgrensninger: Bakgrunnsdata til Norges forskningsråd for evaluering av fagene filosofi, rettsvitenskap sosiologi, sosialantropologi og samfunnsgeografi. Oslo, NIFU STEP-rapport 1/2009.
- NOKUT (2008): Universitetet i Oslo. Revidering av akkreditert ph.d.-studium i rettsvitenskap. Oslo, 2008.
- NOKUT (2008): Universitetet i Bergen. Revidering av akkreditert ph.d.-studium i rettsvitenskap. Oslo, 2008.
- NOKUT (2008): Universitetet i Tromsø. Revidering av akkreditert ph.d.-studium i rettsvitenskap. Oslo, 2008.
- Norges Juristforbund (2011): Arbeids- og livsnavigasjon. Forprosjekt 2010/2011.
(http://www.juristforbundet.no/Documents/Rapport_arbeids_livsnavigasjon_Juristforbundet.pdf)
- Ossenblok, T.L.B, Engels, T.C.E & Sivertsen, G. (2012): The representation of the social sciences and humanities in the Web of Science - a comparison of publication patterns and incentive structures in Flanders and Norway (2005–9). Research Evaluation (2012) 21 (4): 280-290.
- St.meld. nr. 27 (2000-2001): Gjør din plikt - Krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning. Oslo, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet.

Vedlegg

Vedlegg I: FoU-begrepet	44
Vedlegg II: FoU-statistisk metode.....	45
Vedleggstabeller.....	47

Vedlegg I: FoU-begrepet

FoU-statistikken, som datamaterialet i denne rapporten bygger på, utarbeides i henhold til retningslinjer OECD har gitt i den såkalte Frascatimanualen¹⁵. OECD definerer *forskning og utviklingsarbeid (FoU)* som kreativ virksomhet som utføres systematisk for å oppnå økt kunnskap – herunder kunnskap om mennesket, kultur og samfunn – og omfatter også bruken av denne kunnskapen til å finne nye anvendelser. FoU deles gjerne i tre underaktiviteter:

- *Grunnforskning*, dvs. eksperimentell eller teoretisk virksomhet som primært utføres for å skaffe til veie ny kunnskap om det underliggende grunnlag for fenomener og observerbare fakta, uten sikte på spesiell anvendelse eller bruk.
- *Anvendt forskning* er også virksomhet av original karakter som utføres for å skaffe til veie ny kunnskap. Anvendt forskning er imidlertid primært rettet mot bestemte praktiske mål eller anvendelser.
- *Utviklingsarbeid* er systematisk virksomhet som anvender eksisterende kunnskap fra forskning og praktisk erfaring, og som er rettet mot å framstille nye eller vesentlig forbedrede materialer, produkter eller innretninger, eller mot å innføre nye eller vesentlig forbedrede prosesser, systemer og tjenester.

¹⁵ *Frascati Manual. Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Experimental Development*, OECD 2002.

Vedlegg II: FoU-statistisk metode

FoU-statistikk for Norge utarbeides etter avtale med Norges forskningsråd. Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) har statistikk-ansvaret for universitets- og høgskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU har også ansvar for å sammenstille dataene til total FoU-statistikk for Norge. For næringslivet og instituttsektoren gjennomføres årlige undersøkelser og for universitets- og høgskolesektoren annethvert år. For alle tre sektorer utarbeides årlige hovedtall. Mer informasjon fremgår av NIFUs internettsider under *Statistikk* og i FoU-statistikkbanken.

OECD har utarbeidet felles retningslinjer for hvordan medlemslandenes FoU-statistikk skal lages. Retningslinjene er nedfelt i «Frascati-manualen» (The Measurement of Scientific and Technological Activities: Proposed Standard Practice for Surveys on Research and Development "Frascati Manual 2002", OECD 2002). NIFU har oversatt og utgitt utdrag av manualen med særlig vekt på definisjoner og avgrensning av FoU (2004). Norsk FoU-statistikk utarbeides på bakgrunn av administrative registre og spørreskjema til enhetene i de tre utførende sektorer.

Nedenfor følger en kortfattet beskrivelse av FoU-statistisk metode i UoH-sektoren, instituttsektoren og for helseforetak med universitetssykehusfunksjoner. Beskrivelsen er tatt med fordi FoU-statistikken i disse sektorene danner grunnlaget for denne særskilte kartleggingen av utdanningsforskning.

Universitets- og høgskolesektoren

Omfang

I universitets- og høgskolesektoren omfatter FoU-statistikken i 2011 enheter ved åtte universiteter, sentre og randsoneinstitusjoner, seks offentlige og fire private vitenskapelige høgskoler og 21 statlige høgskoler. I tillegg omfatter sektoren Universitetssenteret på Svalbard (UNIS), Universitetssenteret på Kjeller (UNIK), Kunsthøgskolen i Oslo, Kunsthøgskolen i Bergen, Politihøgskolen i Oslo, Diakonhjemmet Høgskole, Forsvarets Skolesenter og Dronning Mauds Minne. Rundt 400 enheter/avdelinger ved lærestedene deltok i 2011-undersøkelsen. I tillegg kommer universitetssykehusene som i henhold til de internasjonale retningslinjene tilknyttes universitets- og høgskolesektoren (UoH-sektoren), se egen omtale nedenfor.

Datainnsamling og beregninger

De FoU-statistiske undersøkelsene i UoH-sektoren er totalundersøkelser. Undersøkelsesenheten er det enkelte institutt eller annen tilsvarende grunnenhet. I tillegg til opplysninger fra enhetene innhentes NIFU personal- og regnskaps-opplysninger fra lærestedene, herunder også økonomiske data om eksternt finansiert virksomhet ved oppdragsseksjonene. En annen viktig del av kildematerialet er informasjon innhentet direkte fra eksterne finansieringskilder, bl.a. Norges forskningsråd og diverse fond og foreninger. Opplysninger om investeringer i nye bygninger innhentes fra Statsbygg.

Alle institutter eller avdelinger med faglig virksomhet får tilsendt spørreskjema om FoU-virksomheten. Her blir de bedt om å oppgi utgifter til forskningsdrift (annuum) og vitenskapelig utstyr, og å fordele FoU-aktiviteten på grunnforskning, anvendt forskning, utviklingsarbeid, fag, tematiske prioriteringer og teknologiområder. I tillegg bes enhetene oppgi den delen av eksternt FoU-aktivitet, inkludert informasjon som lærestedet sentralt ikke har opplysninger om, dvs. personer institusjonen ikke har arbeidsgiveransvar for og FoU-utgifter knyttet til dette personalet.

NIFUs Forskerpersonalregister er en viktig del av grunnlaget for beregning av FoU-ressursene. Fra og med 2007 oppdateres dette registeret årlig. Til hver stilling/stillingskategori i registeret knyttes stillingsbrøk, gjennomsnittslønn og FoU-andel. FoU-andelene bygger på tidsbruksundersøkelser foretatt av NIFU. På dette grunnlaget beregnes lønnsutgifter til FoU over lærestedenes grunnbudsjetter.

Ressursene til FoU omfatter også forskningens andel av overheadutgiftene (administrasjon, drift av bygninger osv.). I tillegg inngår FoU-andelen av kapitalutgiftene (vitenskapelig utstyr, bygg).

Kapitalutgifter til FoU er årlige bruttoutgifter til faste eiendeler brukt i FoU-virksomheten til den statistiske grunnenheten, og består av utgifter til eiendom og bygningsmasse, instrumenter og utstyr. Ifølge OECDs retningslinjer skal utgiftene tas med det året investeringene fant sted, og det skal ikke registreres avskrivninger.

Kvaliteten på oppgavene

Spørreskjema med veiledning og definisjoner blir sendt til alle enheter med faglig virksomhet. I tillegg bygger utarbeidelsen av statistikken på registeropplysninger og regnskapsdata, se avsnittet om Datainnsamling og beregninger ovenfor. Opplysninger fra Norges forskningsråd, fondsspesifikasjoner, årsrapporter, samt personal- og regnskapsoversikter fra lærestedene sentralt, benyttes ved kontroll og gjennomgang av samtlige skjemaer. Disse opplysningene brukes også til å konstruere svar fra enheter som ikke returnerer spørreskjemaet. FoU-ressursenes fordeling på forskningsart, fagområde m.m. sammenholdes med resultatene fra tidligere statistikkår. Oppgavenes kvalitet er avhengig av det skjønnet som utøves av personene som besvarer skjemaet, og av at disse kjenner til FoU-begrepet og enhetens FoU-virksomhet. Enhetene blir i stor grad kontaktet over telefon ved mangelfulle besvarelser eller åpenbare misforståelser. Svarprosenten for 2011 var nærmere 90 prosent. Den høye svarprosenten påvirkes av at Helseforetakene undersøkes gjennom et eget rapporteringssystem som er beskrevet nedenfor og at spørreskjema til universitetene siden 2007 har vært forhåndsutfyllt med opplysninger fra lærestedenes sentraladministrasjon. Siden 2007 har respondentene i tillegg hatt mulighet til å besvare spørreskjemaet på web.

Instituttsektoren

Omfang

Den FoU-statistiske undersøkelsen dekker i prinsippet alle enhetene i sektoren. Den omfatter forskningsinstitutter og institusjoner med FoU-virksomhet utenom næringslivet på den ene siden og universitets- og høyskolesektoren på den andre. Dette er dels institusjoner med aktivitet rettet mot offentlig sektors behov, dels institusjoner med virksomhet primært rettet mot næringslivets behov.

Enhetene

Undersøkelsenhetene er de enkelte institutter eller institusjoner. I 2011 inngikk i overkant av 50 institutter underlagt *Retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter*. Disse stod for vel 60 prosent av instituttsektorens samlede ressursinnsats til FoU. Videre omfattet 2011-undersøkelsen rundt 70 andre institusjoner med varierende FoU-innslag, inklusive helseforetak uten universitets-sykehusfunksjoner. I tillegg kommer FoU-virksomhet ved museer, der FoU-kartleggingen i hovedsak skjer ved beregninger.

Datainnsamling og beregninger

Hovedundersøkelsen av FoU i instituttsektoren gjennomføres fra 2007 årlig. Det sendes ut tre ulike typer spørreskjemaer. Det ene går til institutter som finansieres i henhold til de nevnte retningslinjer for statlig basisfinansiering av forskningsinstitutter og til enkelte andre forskningsinstitutter. Dette skjemaet inngår som en modul i instituttene årlige rapportering av nøkkeltall til Norges forskningsråd, som NIFU også står for. Øvrige institusjoner med FoU mottar et spørreskjema som begrenser seg til FoU-aktiviteten, mens helseforetak uten universitetssykehusfunksjoner mottar eget spørreskjema. I tillegg blir FoU-ressursene beregnet for en del institusjoner med lav FoU-aktivitet.

Kvaliteten på oppgavene

Instituttsektoren består av et begrenset antall enheter. Dette gjør det overkommelig å følge opp manglende rapportering. Svarprosenten har derfor de senere årene ligget tett opp mot 100. Hovedkilden for oppgavene over hvor stor del av den samlede aktivitet som er å regne som FoU, er det skjønnet som utøves av undersøkelsenhetene selv. Som støtte for utfyllingen ledsages spørreskjemaene av veiledning med definisjoner. NIFU deltar dessuten i dialog med instituttene omkring avgrensning av FoU-begrepet, og kontrollerer opplysningene i forhold til tidligere oppgaver, enhetenes årsmeldinger og annen tilgjengelig informasjon. Eventuelle feil, misforståelser og uklarheter blir fulgt opp overfor oppgavegiveren.

Vedleggstabeller

Tabell V.1 Høyere grads kandidater innenfor rettsvitenskapelige fag i perioden 2000 til 2012 etter lærested.

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Universitetet i Bergen	193	196	217	197	173	185	238	206	246	241	239	240	307
Universitetet i Oslo	649	457	475	421	383	420	465	564	516	472	534	560	518
Universitetet i Tromsø	41	54	36	40	49	43	78	65	80	69	73	59	79
Sum	883	707	728	658	605	648	781	835	842	782	846	859	904

Kilde: NIFU/Akademikerregisteret

Tabell V.2 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per universitet per år. Alle doktorander uansett utdanningsbakgrunn.

År	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995	2	3	1	6
1996	7			7
1997	6			6
1998	6	1	1	8
1999	8	3	3	14
2000	9		2	11
2001	2	3	1	6
2002	5	1		6
2003	8	2		10
2004	4	3		7
2005	4	3		7
2006	9	3	1	13
2007	15	2	4	21
2008	19	6	3	28
2009	14	8	3	25
2010	15	7	4	26
2011	6	8	1	15
2012	9	6	1	16
1. halvår 2013	6	3	3	12
Hele perioden	154	62	28	244

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.3 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per universitet per år. Doktorander med juridisk utdanningsbakgrunn.

År	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995	2	2	1	5
1996	5			5
1997	6			6
1998	5	1	1	7
1999	8	3	3	14
2000	8		2	10
2001	1	3	1	5
2002	5	1		6
2003	7	1		8
2004	3	3		6
2005	3	3		6
2006	5	3	1	9
2007	13	2	4	19
2008	13	6	1	20
2009	11	8	3	22
2010	12	4	4	20
2011	4	6	1	11
2012	7	3	1	11
1. halvår 2013	3	3	3	9
Hele perioden	121	52	26	199

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.4 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per universitet per femårsperiode. Doktorander med juridisk utdanningsbakgrunn.

Periode	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995-1999	26	6	5	37
2000-2004	24	8	3	35
2005-2009	45	22	9	76
2010-2013/1	26	16	9	51
Hele perioden	121	52	26	199

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.5 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per universitet per år. Doktorander med ikke-juridisk utdanningsbakgrunn.

År	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995		1		1
1996	2			2
1997				0
1998	1			1
1999				0
2000	1			1
2001	1			1
2002				0
2003	1	1		2
2004	1			1
2005	1			1
2006	4			4
2007	2			2
2008	6		2	8
2009	3			3
2010	3	3		6
2011	2	2		4
2012	2	3		5
1. halvår 2013	3			3
Hele perioden	33	10	2	45

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.6 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per universitet per femårsperiode. Doktorander med ikke-juridisk utdanningsbakgrunn.

Periode	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995-1999	3	1	0	4
2000-2004	4	1	0	5
2005-2009	16	0	2	18
2010-2013/1	10	8	0	18
Hele perioden	33	10	2	45

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.7 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per år. Alle doktorander uansett utdanningsbakgrunn.

År	Kvinner	Menn	Alle
1995	2	4	6
1996		7	7
1997	2	4	6
1998	6	2	8
1999	4	10	14
2000	4	7	11
2001	1	5	6
2002		6	6
2003	4	6	10
2004	3	4	7
2005	2	5	7
2006	3	10	13
2007	11	10	21
2008	10	18	28
2009	8	17	25
2010	10	16	26
2011	7	8	15
2012	11	5	16
1. halvår 2013	6	6	12
Hele perioden	94	150	244

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.8 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per femårsperiode. Alle doktorander uansett utdanningsbakgrunn.

Periode	Kvinner	Menn	Alle	Kvinneandel i prosent
1995-1999	14	27	41	34,1
2000-2004	12	28	40	30,0
2005-2009	34	60	94	36,2
2010-2013/1	34	35	69	49,3
Hele perioden	94	150	244	38,5

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.9 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per år. Doktorander med juridisk utdanningsbakgrunn.

År	Kvinner	Menn	Alle
1995	2	3	5
1996		5	5
1997	2	4	6
1998	5	2	7
1999	4	10	14
2000	3	7	10
2001		5	5
2002		6	6
2003	3	5	8
2004	2	4	6
2005	1	5	6
2006	1	8	9
2007	9	10	19
2008	7	13	20
2009	8	14	22
2010	7	13	20
2011	5	6	11
2012	9	2	11
1. halvår 2013	4	5	9
Hele perioden	72	127	199

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.10 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per femårsperiode. Doktorander med juridisk utdanningsbakgrunn.

Periode	Kvinner	Menn	Alle	Kvinneandel i prosent
1995-1999	13	24	37	35,1
2000-2004	8	27	35	22,9
2005-2009	26	50	76	34,2
2010-2013/1	25	26	51	49,0
Hele perioden	72	127	199	36,2

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.11 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per år. Doktorander med ikke-juridisk utdanningsbakgrunn.

År	Kvinner	Menn	Alle
1995		1	1
1996		2	2
1997			0
1998	1		1
1999			0
2000	1		1
2001	1		1
2002			0
2003	1	1	2
2004	1		1
2005	1		1
2006	2	2	4
2007	2		2
2008	3	5	8
2009		3	3
2010	3	3	6
2011	2	2	4
2012	2	3	5
1. halvår 2013	2	1	3
Hele perioden	22	23	45

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.12 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per femårsperiode. Doktorander med ikke-juridisk utdanningsbakgrunn.

Periode	Kvinner	Menn	Alle	Kvinneandel i prosent
1995-1999	1	3	4	(25,0)
2000-2004	4	1	5	(80,0)
2005-2009	8	10	18	44,4
2010-2013/1	9	9	18	50,0
Hele perioden	22	23	45	48,9

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.13 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Gjennomsnittsalder ved disputas, per universitet per femårsperiode.

Periode	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995-1999	40,2	(38,2)	(40,5)	39,9
2000-2004	42,8	(35,6)	(32,5)	40,4
2005-2009	41,6	38,0	42,0	40,8
2010-2013/1	38,3	36,7	(37,5)	37,6
Hele perioden	40,8	37,1	39,2	39,7

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

()=Færre enn 10 disputaser.

Tabell V.14 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Medianalder ved disputas, per universitet per femårsperiode.

Periode	Universitetet i Oslo	Universitetet i Bergen	Universitetet i Tromsø	Alle
1995-1999	39	(39)	(41)	40
2000-2004	37	(36)	(33)	37
2005-2009	39	36	45	38
2010-2013/1	35	35	(36)	35
Hele perioden	37	36	37	37

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

()=Færre enn 10 disputaser.

Tabell V.15 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Medianalder ved disputas, per kjønn per femårsperiode.

Periode	Kvinner	Menn	Alle
1995-1999	40	39	40
2000-2004	38	37	37
2005-2009	38	37	38
2010-2013/1	36	35	35
Hele perioden	38	37	37

Kilde: Doktorgradsregisteret, NIFU

Tabell V.16 Rettsvitere med utdanning avlagt ved norske læresteder som var tilsatt ved universiteter, høyskoler og instituttsektoren i 2012 etter institusjonstype og stilling.

	UiB	UiO	UiT	Øvrige univ. ¹	Høgskoler	Instituttsektor	Totalt
Professor/forsker 1	21	44	4	1	4	0	74
Førsteamanuensis/forsker 2	11	10	9	6	15	10	61
Øvrig faglig stilling/forsker 3	5	8	13	20	61	7	114
<i>Sum fast faglig personale</i>	<i>37</i>	<i>62</i>	<i>26</i>	<i>27</i>	<i>80</i>	<i>17</i>	<i>249</i>
Postdoktor/UoH-forsker	4	13	3	0	0	0	20
Stipendiat/vit.ass	15	58	12	2	7	0	94
<i>Sum forskere/faglige stillinger</i>	<i>56</i>	<i>133</i>	<i>41</i>	<i>29</i>	<i>87</i>	<i>17</i>	<i>363</i>
Administrative stillinger	22	51	24	31	39	17	184
Totalt	78	184	65	60	126	34	547

¹Øvrig fast stilling omfatter førstelektor, universitets- og høyskolelektor og faglige ledere.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Tabell V.17 Rettsvitere ved universiteter, høyskoler og instituttsektoren i 2012 etter institusjonstype og stilling. Prosent.

	UiB	UiO	UiT	Øvrige univ. ¹	Høgskoler	Instituttsektor	Totalt
Professor/forsker 1	27 %	24 %	6 %	2 %	3 %	0 %	14 %
Førsteamanuensis/forsker 2	14 %	5 %	14 %	10 %	12 %	29 %	11 %
Øvrig faglig stilling/forsker 3	6 %	4 %	20 %	33 %	48 %	21 %	21 %
<i>Sum fast faglig personale</i>	<i>47 %</i>	<i>34 %</i>	<i>40 %</i>	<i>45 %</i>	<i>63 %</i>	<i>50 %</i>	<i>46 %</i>
Postdoktor/UoH-forsker	5 %	7 %	5 %	0 %	0 %	0 %	4 %
Stipendiat/vit.ass	19 %	32 %	18 %	3 %	6 %	0 %	17 %
<i>Sum forskere/faglige stillinger</i>	<i>72 %</i>	<i>72 %</i>	<i>63 %</i>	<i>48 %</i>	<i>69 %</i>	<i>50 %</i>	<i>66 %</i>
Administrative stillinger	28 %	28 %	37 %	52 %	31 %	50 %	34 %
Totalt	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

¹Øvrig fast stilling omfatter førstelektor, universitets- og høyskolelektor og faglige ledere.

Kilde: NIFU/Forskerpersonalregisteret

Tabell V.18 Forskere/faglig personale i forskningsmiljøene i rettsvitenskap i 2009, 2011 og 2012 etter stillingskategorier og institusjon. Prosentfordelt etter stillingskategori.

Lære- sted	Enhet	Toppstilling			Mellomstilling			Stipendiatstilling			Sum			N		
		2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012
UiB	Juridisk fakultet	25	25	29	37	40	39	37	36	32	100	100	100	(75)	(73)	(75)
	Institutt for kriminologi og rettssosiologi (IKRS)	32	42	40	42	29	20	26	29	40	100	100	100	(19)	(24)	(25)
UiO	Institutt for privatrett (IFP)	33	33	34	25	35	34	41	33	32	100	100	100	(51)	(46)	(47)
	Institutt for offentlig rett (IOR)	48	45	40	6	11	15	46	45	45	100	100	100	(48)	(47)	(53)
	Nordisk institutt for sjørett (NIFS)	47	41	39	18	18	22	35	41	39	100	100	100	(17)	(17)	(18)
	Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)	18	15	14	53	50	50	29	35	36	100	100	100	(17)	(20)	(22)
<i>Universitetet i Oslo totalt</i>		38	36	34	24	26	26	39	37	38	100	99	99	(152)	(156)	(167)
UiT	Juridisk fakultet	16	12	11	45	50	50	39	38	39	100	100	100	(38)	(42)	(46)
	Institutt for regnskap, revisjon og jus	18	19	19	74	79	81	8	2	0	100	100	100	(38)	(53)	(52)
BI	Fridtjof Nansens Institutt (FNI)	25	35	27	64	62	69	11	4	4	100	100	100	(28)	(26)	(26)
Totalt		29	28	28	38	43	43	33	29	29	100	100	99	(331)	(348)	(366)

Kilde: NIFU

Tabell V.19 Kvinneandel blant vitenskapelig/faglig personale ved de utvalgte miljøene i 2009, 2011 og 2012 etter stillingskategori og institusjon. Prosent.

Lærested	Enhet	Toppstilling			Mellomstilling			Stipendiatstilling			Totalt		
		2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012
UiB	Juridisk fakultet	16	17	18	46	41	52	43	50	46	37	38	40
UiO	Institutt for kriminologi og retts sosiologi (IKRS)	83	70	70	50	29	20	60	57	50	63	54	52
	Institutt for privatrett (IFP)	18	27	25	15	31	31	71	80	73	39	46	43
	Institutt for offentlig rett (IOR)	26	29	29	33	80	75	59	57	42	42	47	42
	Nordisk institutt for sjørett (NIFS)	13	14	14	67	33	25	67	57	71	41	35	39
	Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)	0	0	0	22	30	27	40	43	63	24	30	36
	<i>Universitetet i Oslo totalt</i>	26	32	31	31	37	36	63	61	56	41	44	41
UiT	Juridisk fakultet	50	60	40	29	38	35	53	44	50	42	43	41
BI	Institutt for regnskap, revisjon og jus	14	10	10	25	26	24	400	0	0	53	23	21
	Fridtjof Nansens Institutt (FNI)	14	11	14	17	38	39	100	100	100	25	31	35
Totalt		24	26	25	31	35	36	67	55	53	40	38	38

Kilde: NIFU

Tabell V.20 Gjennomsnittsalder for forskere/faglig personale i de utvalgte miljøene i 2009, 2011 og 2012 etter stillingstype og institusjon.

Lære- sted	Enhet	Topp-stilling			Mellom-stilling			Rekrutterings- stilling			Totalt			N		
		2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012
UiB	Juridisk fakultet	50	51	51	39	39	37	33	33	33	40	40	40	(75)	(73)	(75)
UiO	Institutt for kriminologi og rettssosiologi (IKRS)	60	62	63	47	45	51	34	36	35	48	49	49	(19)	(24)	(25)
	Institutt for privatrett (IFP)	56	55	57	49	46	43	33	35	34	45	46	45	(51)	(46)	(47)
	Institutt for offentlig rett (IOR)	58	60	59	45	40	38	33	34	34	46	46	45	(48)	(47)	(53)
	Nordisk institutt for sjørett (NIFS)	54	57	55	37	41	41	33	32	33	43	44	43	(17)	(17)	(18)
	Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)	52	57	58	51	44	44	34	38	37	46	44	43	(17)	(20)	(22)
	<i>Universitetet i Oslo totalt</i>	<i>57</i>	<i>58</i>	<i>59</i>	<i>48</i>	<i>44</i>	<i>43</i>	<i>33</i>	<i>35</i>	<i>34</i>	<i>45</i>	<i>46</i>	<i>45</i>	<i>(152)</i>	<i>(155)</i>	<i>(167)</i>
UiT	Juridisk fakultet	51	51	52	39	40	38	34	35	35	39	39	38	(38)	(42)	(46)
BI	Institutt for regnskap, revisjon og jus	53	56	57	52	52	52	44	41	0	51	53	53	(38)	(53)	(52)
	Fridtjof Nansens Institutt (FNI)	52	52	52	40	37	37	35	46	47	43	43	42	(28)	(26)	(26)
Totalt		54	56	56	45	45	43	34	34	34	44	45	44	(331)	(349)	(366)

Kilde: NIFU

Tabell V.21 Kvinner blant forskere/faglig personale ved de utvalgte miljøene innenfor rettsvitenskap i 2009, 2011 og 2012 etter enhet og kjønn. Antall og prosent.

Lærested	Enhet	Totalt antall vit. ansatte ved enheten			Kvinner			Kvinneandel (%)		
		2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012
UiB	Juridisk fakultet	75	73	75	28	28	30	37	38	40
	Institutt for kriminologi og rettssosiologi (IKRS)	19	24	25	12	13	13	63	54	52
UiO	Institutt for privatrett (IFP)	51	46	47	20	21	20	39	46	43
	Institutt for offentlig rett (IOR)	48	47	53	20	22	22	42	47	42
	Nordisk institutt for sjørett (NIFS)	17	17	18	7	6	7	41	35	39
	Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)	17	20	22	4	6	8	24	30	36
<i>Universitetet i Oslo totalt</i>		152	155	167	63	68	70	41	44	42
UiT	Juridisk fakultet	38	42	46	16	18	19	42	43	41
	Institutt for regnskap, revisjon og jus	38	53	52	9	12	11	24	23	21
BI	Fridtjof Nansens Institutt (FNI)	28	26	26	7	8	9	25	31	35
Totalt		331	349	366	123	134	139	37	38	38

Kilde: NIFU

Tabell V.22 Andel doktorgrader blant rettsvitenskapelig og alt vitenskapelig/faglig personale i topp- og mellomstillinger i de utvalgte miljøene i 2009, 2011 og 2012 etter institusjon. Antall og prosent.

Lærested	Enhet	Rettsvitere			Andel rettsvitere med doktorgrad (%)			Vitenskapelig/faglig ansatte			Andel vit./fagl. ansatte med doktorgrad (%)		
		2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012	2009	2011	2012
UiB	Juridisk fakultet	46	47	48	83	96	90	47	47	51	83	96	90
	Institutt for kriminologi og rettssosiologi (IKRS)	9	13	11	44	62	73	14	17	15	50	53	60
UiO	Institutt for privatrett (IFP)	26	26	26	85	85	85	30	31	32	87	87	88
	Institutt for offentlig rett (IOR)	26	25	28	92	100	100	26	26	29	92	100	100
	Nordisk institutt for sjørett (NIFS)	10	9	10	100	100	100	11	10	11	100	100	100
	Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)	4	4	4	50	75	75	12	13	14	58	85	86
<i>Universitetet i Oslo totalt</i>		75	78	80	83	86	90	93	98	103	81	85	86
UiT	Juridisk fakultet	22	25	27	68	72	63	23	26	28	70	73	64
	Institutt for regnskap, revisjon og jus	11	16	17	36	31	41	35	52	52	34	35	40
BI	Fridtjof Nansens Institutt	4	4	4	50	50	25	25	25	25	32	44	40
Totalt		158	170	176	77	81	80	223	248	259	67	71	71

Kilde: NIFU

Tabell V.23 Driftsutgifter til FoU i rettsvitenskap i UoH-sektoren, etter finansieringskilde, 1995-2011. Mill. kr, faste 2000-priser.

Finansieringskilde	1995	1997	1999	2001	2003	2005	2007	2009	2011
Basisbevilgning	53	55	50	63	79	82	86	91	96
Departement	6	24	23	14	5	7	39	47	49
Norges Forskningsråd	7	8	11	9	14	19	21	26	27
EU	-	-	1	1	-	2	1	1	0
Fylke	-	0	-	1	0	0	0	0	1
Næringsliv	3	4	1	2	1	3	2	2	1
Utlandet	5	3	1	4	4	4	3	3	2
Andre kilder	1	2	3	2	2	2	5	5	13
Totalt	75	95	90	96	105	120	156	176	189

Kilde: NIFU

Tabell V.24 Publikasjoner i norskspråklige tidsskrifter 2008-2012.

Tidsskrift	Publikasjoner
Lov og rett: Norsk juridisk tidsskrift	157,0
Tidsskrift for rettsvitenskap	78,0
Jussens venner	77,0
Tidsskrift for strafferett	69,0
Tidsskrift for familierett, arverett og barnevernrettslige spørsmål	66,0
Marlus	57,0
Kritisk juss	42,0
Retfærd. Nordisk Juridisk Tidsskrift	41,5
Materialisten. Tidsskrift for forskning, fagkritikk og teoretisk debatt	29,0
Tidsskrift for eiendomsrett	28,0
Arbeidsrett og arbeidsliv	23,0
Nytt Norsk Tidsskrift	22,0
Tidsskrift utgivet av juridiska föreningen Finland	22,0
Tidsskrift for erstatningsrett	22,0
Nordisk tidsskrift for menneskerettigheter	21,0
Tidsskrift for erstatningsrett, forsikringsrett og velferdsrett	21,0
Arbeidsrett	20,0
Kart og Plan	18,0
Complex	18,0
Praktisk økonomi og finans	17,8
NIR : Nordiskt immateriellt rättsskydd	17,0
Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab	16,5
Skatterett	15,7
Nordisk Tidsskrift for Selskabsret	9,0
Magma - Tidsskrift for økonomi og ledelse	6,2
<i>29 andre tidsskrifter</i>	<i>71,1</i>
Sum	984,8

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginndelt ved NIFU.

Tabell V.25 Publikasjoner i internasjonale tidsskrifter 2008-2012.

Tidsskrift	Publikasjoner
Nordic Journal of Human Rights	27,5
International Journal on Minority and Group Rights	26,0
The Raoul Wallenberg Institute Human Rights Library	20,0
Publications on Ocean Development	20,0
European Review of Private Law	18,0
Computer Law and Security Report	14,3
European Company Law	13,3
European Business Law Review	12,4
International Humanitarian Law Series	12,0
Scandinavian Studies in Law	12,0
Arctic Review on Law and Politics	12,0
Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention	12,0
Tax Notes International	8,7
Journal of International Maritime Law	8,0
Europäische Zeitschrift für Arbeitsrecht	8,0
International and comparative corporate law journal	8,0
Nordic Journal of International Law	6,0
Gáldu Cála. Journal of Indigenous Peoples Rights	6,0
Theoretical criminology	6,0
European journal of international law	6,0
Ocean Development and International Law	5,0
International Journal of Law and Information Technology	5,0
Lecture Notes in Computer Science	4,7
International Arbitration Law Review	4,0
Yearbook of International Environmental Law	4,0
<i>119 andre tidsskrifter</i>	<i>245,6</i>
Sum	524,4

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginndelt ved NIFU.

Tabell V.26 Publikasjoner på norskspråklige forlag 2008-2012.

Forlag	Publikasjoner
Universitetsforlaget	370,7
Fagbokforlaget	265,0
Gyldendal Akademisk	232,8
Cappelen Akademisk Forlag	124,3
Jurist- og Økonomforbundets Forlag	54,0
Gyldendal Juridisk	53,7
Unipub forlag	53,0
Novus Forlag	48,0
Cappelen Damm AS	36,0
Akademisk Publisering	35,0
Jure	22,0
Norstedts Juridik AB	18,0
Iustus förlag	16,0
Abstrakt forlag	13,0
Pax Forlag	12,0
<i>15 andre forlag</i>	<i>86,0</i>
Sum	1439,4

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginndelt ved NIFU.

Tabell V.27 Publikasjoner på internasjonale forlag 2008-2012.

Forlag	Publikasjoner
Martinus Nijhoff Publishers	70,0
Cambridge University Press	52,3
Routledge	50,6
Oxford University Press	41,7
Intersentia	34,7
Kluwer Law International	32,0
Edward Elgar Publishing	31,5
Ashgate	25,0
Mohr Siebeck	25,0
Hart Publishing Ltd	19,7
Springer	18,3
James Currey Publishers	16,9
Brill Academic Publishers	16,0
Palgrave Macmillan	15,5
Wolters Kluwer	12,0
<i>35 andre forlag</i>	<i>153,0</i>
Sum	614,2

Kilde: DBH (NSD), Vitenskapelig publisering, faginddelt ved NIFU.

Tabelloversikt

Tabell 2.1 Høyere grads kandidater i juridiske fag 2000-2012 etter lærested.	16
Tabell 2.2 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013 etter universitet.	19
Tabell 2.3 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Gjennomsnittsalder ved disputas, per universitet per femårsperiode.	21
Tabell 2.4 Rettsvitere ved universiteter, høyskoler og instituttsektoren i 2012 etter institusjonstype og stilling.	53
Tabell 2.5 Antall og andel forskere/faglig ansatte med rettsvitenskapelig utdanning i 2009 og 2011 etter institusjon og grunnenhet.	25
Tabell 3.1 Driftsutgifter til FoU i UoH-sektoren i 1997 til 2011 etter faggruppe. Prosent og beløp i faste 2000-priser.	32
Tabell 4.1 Totalt antall vitenskapelige publikasjoner pr. år 2008-2012.	38
Tabell 4.2 Andel vitenskapelige publikasjoner i internasjonale kanaler pr. år 2008-2012.	39

Figuroversikt

Figur 2.1 Høyere grads kandidater i juridiske fag 2000-2012 etter kjønn.	16
Figur 2.2 Høyere grads kandidater i rettsvitenskap i perioden 2000-2012 etter institusjon ¹ og stillingstype ² i 2012.	17
Figur 2.3 Kandidater i utvalgte samfunnsvitenskapelige fag uteksaminert mellom 2000 og 2011 som var tilsatt ved et universitet, en høyskole eller et forskningsinstitutt i 2012 etter fagfelt og stillingskategori.	18
Figur 2.4 Doktorgrader ¹ ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013 etter universitet og utdanningsbakgrunn.	19
Figur 2.5 Doktorgrader ved de juridiske fakultetene 1995 - 1. halvår 2013. Per kjønn per femårsperiode. Alle doktorander uansett utdanningsbakgrunn.	20
Figur 2.6 Rettsvitere ved universiteter, høyskoler eller forskningsinstitutter i 2012 etter stillingsgruppe ¹ . Prosent.	22
Figur 2.7 Rettsvitere med norsk utdanning tilsatt ved universiteter, høyskoler og instituttsektoren i 2012 etter institusjonstype og stilling.	23
Figur 2.8 Stillingsstruktur ved de rettsvitenskapelige fagmiljøene i 2012, alle stillinger.	24
Figur 2.9 Forskere/faglig personale med doktorgrad ved de rettsvitenskapelige miljøene i 2009, 2011 og 2012. Prosent.	26
Figur 2.10 Kvinner og menn på den akademiske karrierestigen innenfor rettsvitenskap i 2012.	27
Figur 2.11 Andelen kvinner og menn på toppnivå ved de rettsvitenskapelige forskningsmiljøene i 2012.	28
Figur 2.12 Aldersfordeling for forskere/faglig personale ved de rettsvitenskapelige miljøene i 2012 etter stillingsgruppe ¹	28
Figur 2.13 Finansiering av stillinger innenfor rettsvitenskap i perioden 1995-2012.	29
Figur 3.1 Driftsutgifter til FoU i rettsvitenskap i UoH-sektoren, 1995–2011. Mill. kr, faste 2000 priser.	31
Figur 3.2 FoU-utgifter innenfor rettsvitenskap ved universiteter og høyskoler i Norge i perioden 1995-2011 etter hovedfinansieringskilde ¹ . Prosent.	31
Figur 3.3 Driftsinntekter ved Fridtjof Nansens institutt i perioden 1997-2012 etter hovedfinansieringskilde. Prosent.	33
Figur 3.4 Driftsinntekter ved FNI, samt resultat som andel av driftsinntekter i perioden 1997 til 2012. Mill. kr og prosent.	34
Figur 3.5 Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning i periodene 2001 til 2007 og 2008-2012 etter virkemiddel ¹ . Prosent.	35
Figur 3.6 Forskningsrådets bevilgninger til rettsvitenskapelig forskning i perioden 2008-2012 etter mottakende institusjon ¹	36
Figur 4.1 Samlet antall vitenskapelige publikasjoner i perioden 2008-2012 etter institutt og type publiseringskanal.	38
Figur 4.2 Andel vitenskapelige publikasjoner i internasjonale kanaler pr. år 2008-2012 etter lærested.	39

Nordisk institutt for studier av
innovasjon, forskning og utdanning

Nordic Institute for Studies in
Innovation, Research and Education

www.nifu.no